

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1925 november 28.

319. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Tisztviselősors

Quem dii oderunt, preceptorum fecerunt — mondja a régi példaszó s ezt némi általánosítással úgy lehetne magyarra fordítani, hogy akire az istenek haraguznak, tisztviselői pályára kényszerítik. A tisztviselő sorsa mindig a tiszt szegénység volt, a háború óta azonban nyomoruság lett. Minthogy a nyomoruság szó nem türi meg a tiszt jelzöt, érthető, ha a megbecsülés és a tisztelet sem kíséri a tisztviselőt s még érthetőbb, ha az, akinek hatalma van, de akit arra kényszerítenek, hogy ezerdináros havi fizetésből éljen meg családjával együtt — visszaél a hatalmával, vagy megszédül s idegen pénzhez nyúl, esetleg megvesztegetést fogad el.

Az új költségvetési törvény, amely az állami kiadásokat majdnem tizenhárom milliárdra irányozza elő, ismét aktuálissá teszi a tisztviselő-kérdést. A pénzügyminiszter az állami háztartás egyensúlyát úgy akarja biztosítani, hogy redukálni kívánja a tisztviselő létszámot. Azok, akik a *kicsi, de biztos kenyér* megnyugtató érzésével tengődtek a tisztviselő pályán, már megint nem érzik sorsukat biztosnak. Senki nem tudja közülük, hogy melyiküket fosztja meg ettől a kis darab kenyértől a redukció.

Egy szóval sem mondjuk, hogy nem nagy a tisztviselő létszám. Látjuk, hogy olyan hivatalban, ahol békében két tisztviselő dolgozott, most tizenöt hivatalnok van. A redukciók azonban megmutatták, hogy nem azokat a tisztviselőket bocsátják el, akik dologtalanul töltik a hivatalban a napot, nem azokat teszik az uccára, akiket bizonyos szolgálatok honorálásaként ültettek az íróasztal mellé, hanem azokat, akik dolgoznak, de akik nemzetiségük, nyelvük, vagy politikai pártállásuk miatt nem rendelkeznek a kellő összeköttetésekkel. Minthogy pedig valakinek mégis csak el kell végezni azt a munkát, amit az állami adminisztráció jelent, az elbocsátottak helyére rendszerint új tisztviselőket vesznek föl. Erdemes volna megállapítani, hogy a különböző redukciók alkalmával hány tisztviselőt bocsátottak el s a redukció óta hány tisztviselőt vettek föl. Azt hisszük, nem csalódunk, ha megállapítjuk, hogy ma több tisztviselője van az államnak s a municipális közigazgatásnak, mint amennyi a redukciók előtt volt.

A dolgozó tisztviselőket az elbocsátáson kívül még egy veszedelem fenyegeti. Az a törekvés nyilatkozik meg, hogy minél jobban megnehezítsék a tisztviselő nyugdíjazását. Radics István

közoktatásügyi miniszter csütörtökön a pénzügyi bizottságban azzal adott kifejezést ennek a törekvésnek, hogy tűrhetetlen, hogy a tisztviselő azzal a számmal lépjen állami szolgálatba, hogy minél előbb nyugdíjba menjen.

Elméletileg ezt a felfogást sem lehet hibáztatni. Aki vállalta, hogy mint tisztviselő szolgálja az államot, az adja egész munkaejét, egész életét az államnak. Tíz-estendei immel-ámmal ellátott szolgálat után ne mehessen nyugdíjba. A gyakorlat azonban azt

mutatja, hogy sokkal kevesebb fiatal tisztviselő kéri a nyugdíjaztatását, mint amennyit menesztenek. Sajnos, az ipar és a kereskedelem egyik ágában sincs olyan kereslet lateiner munkás iránt, hogy a tisztviselő azért kérjék nyugdíjazásukat, mert más pályákon a boldogúásnak nagyobb lehetősége nyílik számukra. Ellenben ahányszor kormány változik, ahányszor egy hivatal élére új vezető kerül, a tisztviselő egész légióját küldik el. Ha a nyugdíjra jogosító szolgálati évek számát most felemelik, ez

annyit jelent, hogy ezeknek a tisztviselőknél még nagyobb százalékát lökik a nincsetlenségbe s a nyomorba.

Ha el lehetne érni azt az ideális állapotot, hogy sem a tisztviselő alkalmazásánál, sem elbocsátásánál nem érvényesülne a politika és az intrika, akkor az ország minden adófizetője örömmel üdvöznél a kormányt, amely annyira vigyáz az adózók pénzére, hogy elbocsátja a felesleges és hosszabb szolgálatra kényszeríti a kitűnően használható tisztviselőket.

Pribicsevics Szvetozár támadása Radics ellen a szkupstinában

Követelte, hogy a kormány kérjen elégtételt Olaszországtól a jugoszláv triholór elégetése miatt — A kormány figyelmébe ajánlotta a magyarországi puccs-készülődéseket — Radics István első szereplése a parlamentben — Állandó közbeszólásokkal zavarta Pribicsevics

Pribicsevics a vajdasági községi választások kiírását sürgeti

Beogradból jelentik: A parlament hosszabb szünet után pénteken újból összeült és a pénteki ülésnek legfőbb érdekessége az volt, hogy ezuttal vett részt először Radics István a parlament ülésén, ahol már az első napon gyakori közbeszólásokkal szerepelt. Az ülésen dr. Sibenik másodelnök elnökölt.

A napirend előtt dr. Superina postaügyi miniszter válaszolt dr. Bzala horvát föderalista hozzáintézett interpellációjára, amely szerint a levéltitkot a posta állandóan megsérti. A miniszter kijelentette, hogy rendeletet bocsátott ki, amelyben szigorúan megtiltotta, hogy bármilyen levelet is kibontsanak. Bzala dr. válaszában kijelentette, hogy a miniszter válaszában nem veszi tudomásul s hivatkozott arra, hogy Ljublijában még ma is fennáll a telefoncenzúra, valamint felmutatott néhány levelet, amelyeket amerikai hivatásból kapott és amelyeket kibontva kézbesítettek neki. A parlament többsége a miniszter válaszában tudomásul vette.

Zstivojnovics Dusan radikális ezután felhívta a postaügyi miniszter figyelmét a délszerbiai rossz postaviszonyokra. Superina miniszter válaszában ígéretet tett, hogy sürgősen intézkedni fog a viszonyok megjavítása érdekében.

Áttértek ezután a napirendre, amelyen a költségvetési tizenkettedik vitája szerepelt. Az első felszólaló Vilder független demokrata volt, aki kifogásolta, hogy a tizenkettedik javaslat vitáját a parlament megkezdi anélkül, hogy a pénzügyi bizottság jelentését min-

den képviselő elolvashatta volna. Sibenik elnök válaszában hivatkozott arra, hogy a pénzügyi bizottság csak későn éjszaka fejezte be vitáját és így nem volt idő a jelentés kinyomatására.

Gavrilovics Oitó többségi előadó terjesztette be ezután a költségvetési tizenkettedik-javaslatot, valamint függetlenül betervezte dr. Zsanics horvát föderalista, dr. Setyerov demokrata, dr. Demetrovics Juraj független demokrata módosító javaslatát.

Stojadinovics pénzügyminiszter adott ezután rövid pénzügyi exposé-t, amelyben ugyanazokat mondta, mint a pénzügyi bizottságban és a radikális klubban tartott expozéjában.

Jagatics Radics-párti disszidens tartotta meg ezután beszédét, amelynek során szenvedélyes polemiába bocsátkozott Radics Istvánnal. Jagatics élesen támadta a horvát parasztpárt pénzügyi politikáját. Kijelentette, hogy a parasztpárt nem azt jelenti, hogy a képviselő is parasztnak legyenek, hanem a képviselőknél intelligens embereknek kell lenniök, hogy a parasztságot méltó módon képviseljék.

Radics István: Ne kiabáljon annyit, hanem inkább mondjon le a mandátumáról!

Jagatics: Az új kormánykoalíció az országot és a népet katasztrófa felé viszi.

Radics István: Nem az országot és a népet, hanem magát fenyegeti katasztrófa!

Jagatics: Menjen csak a nép közé és meg fogja látni, hogy őt és pártját fenyegeti katasztrófa. Majd

a négyülésen meglátja, hogy miképpen vélekednek önről a horvátok.

Trumbics dr.: A horvát nép nem alkuszik!

Jagatics beszéde végén kijelentette, hogy Horvátország ezer éve független volt és a horvát nép most se fogadja el a vidovdani alkotmányt.

Az elnök ezután berekesztette az ülést és folytatását délutánra tűzte ki.

A délutáni ülés

Délután öt órakor nyitotta meg az elnök újból az ülést. Ugyan a képviselői padosorok, mint a karzatok zsuffolva voltak, mert ekkor már híre terjedt, hogy a délutáni ülésen felszólal Pribicsevics Szvetozár is, aki élesen támadásra készül Radics István ellen. A miniszteri padokban is megjelent a kormány valamennyi tagja és általában izgalommal várták a Radics és Pribicsevics közötti összecsapást.

Az első felszólaló Vuics Demeter földművespárti volt, aki egy óras beszédben bírálta a kormány adópolitikáját, különös tekintettel a vajdasági adóviszonyokra. Rámutatott arra az igazságtalanságra és egyenlenségre, amely az adóztatás terén a Vajdaságot sújtja.

— Amíg a teherviselésben a Vajdaság népe jár elől — mondotta — ami természetes is, mert a Vajdaság az ország leggazdagabb tartománya, addig a Vajdaságban eddig semmiféle beruházásra nem áldozott a kormány.

Beszélt a vajdasági parasztság súlyos helyzetéről és kijelentette

hogyan nem szavazza meg a javaslatot.

Radics és Pribicevics összecsapása

Nagy érdeklődés mellett kezdte ezután Pribicevics Szvetozár beszédét, amely több mint másfél órán át tartott és amelynek során állandó polémiát folytatott Radicssal, aki folyton közbeszólásokkal szakította félbe a szónokot.

Elsősorban a költségvetési tizenketted javaslatot bírálta Pribicevics általánosságban.

— A költségvetés végösszege — mondotta — nálunk állandóan emelkedik, míg más államokban csökkennek a kiadások. Hivatkozott *Loucheur*-nek és néhány más francia politikusknak a költségvetési vitában elhangzott beszédére, holott szerinte Franciaországban aránylag kisebbek a kiadások, mint nálunk.

Radics István: Miért nem takarékoskodott ön, amikor a miniszteri székben ült?

Pribicevics: A többség tagjai magánbeszélgetésekben gyakran adnak kifejezést a pénzügyi politika feletti elégedetlenségüknek, azonban nincs elég erkölcsi erejük, hogy a kormányt takarékosra kényszerítsék. Radics most a hadsereg fejlesztéséről beszél, holott még a közelmúltban is, a hadsereg ellen volt.

Radics: Nem a hadsereg, hanem csak a militarizmus ellen! Ezt ma is állom!

Pribicevics: Itt van Radics Istvánnak a *Dom*-ban megjelent cikke. A *Dom*, amely nemrég még a horvát köztársasági pártlapja volt, ma a Pasics-kormány lapja. (*Derülttség*.) Radics ebben a cikkben azt írta, hogy az olaszok magatartása miatt kell a hadi kiadásokat fenntartani. Ezt a kérdést a kormány nem dematálta.

Radics: Én magam fogom dematálni! (*Derülttség*.)

Pribicevics: Radics tette azt a kijelentést is, hogy Szerbia egyáltalán nem fizet adót.

Radics: Nem igaz, azt nem mondtam! Csak azt állapítottam meg, Szerbia kevesebb adót fizet, mint a többi országrészek!

Pribicevics: El kell fogadni Demetrovics Juraj javaslatát arra nézve, hogy a szerb adótörvényt terjesszék ki az egész országra és szüntessék meg a magyar és osztrák adótörvények érvényét. Kijelentette, nem tartja helyesnek a pénzügyi törvénynek azt az intézkedését, amely a nyugdíj jogosultság kezdetét tíz évről tizenöt évre tolja ki.

Radics: Huszonöt évre kellene felemelni!

Pribicevics az Albrecht-propagandáról

Pribicevics: Fel kell hívnom a kormány figyelmét a magyarországi Habsburg-propagandára. A külügyminiszter ur mért nem válaszol dr. Grizogono képviselőnek a magyarországi Albrecht-propaganda ügyében hozzá intézett kérdésére? Érintkezésbe lépett-e a kormány a szövetségesekkel annak érdekében, hogy Közép-Európa békéjét az ilyen machinációkkal szemben biztosítsa?

Radics: Megtörtént ez Genfben! Nincs szükség Pribicevicsre, hogy Európa békéjét megmentsük!

Pribicevics: Amikor régebben

történt puccskisérlet Magyarországon a Habsburgház restaurálására, akkor a kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ilyen törekvéseket semmiesítésre se engedi érvényesülni és ilyen értelemben tett is intézkedéseket. A magyarországi legitimitástak nem tanultak a múltból és azt remélik még mindig, hogy helyreállíthatják Magyarország integritását. Kérem a külügyminisztert, hogy sürgősen válaszoljon Grizogono kérdésére és ismertesse a kormány álláspontját az Albrecht-kérdésben.

A trieszti zászló

Pribicevics: A trieszti események ügyében a külügyminiszter válaszolt a hozzáintézett beszédekre, ez a válasz azonban igen rossz benyomást tett minden igaz jugoszláv hazafira. A kormány a zagrebi incidens miatt a legteljesebb elégtételt adta meg Olaszországnak, de a külügyminiszter elmulasztotta, hogy rámutasson arra: ha a trieszti események nem történnek meg, Zagrebben sem égetik el az olasz zászlót, Olaszországtól egyáltalán nem kértek elégtételt azért, hogy Triesztben a jugoszláv zászlót elégették a fasiszták. A Stefani-ügynökség, az olasz kormány hivatalos sajtószerve legutóbb közölt egy táviratot, amely beszámol arról, hogy Olaszország milyen elégtételt kapott a zagrebi eseményekért a jugoszláv kormánytól. Ebben a táviratban vannak olyan pontok, amelyekről a jugoszláv közvélemény semmit sem tud.

Nincsics külügyminiszter és Radics István egyszerre: Ez a jelentés nem igaz!

Pribicevics: A külügyminiszternek kötelessége beszélni arról, hogy a kormány milyen lépéseket tett arra nézve, hogy elégtételt kapjon a trieszti eseményekért. Radics István nemrégiben beszédet mondott Ljubljánban, amelyben foglalkozott Olaszországgal is. Két nap se telt el azonban, amikor Radics megcáfolt a kijelentéseit és lojalis hangon emlékezett meg Mussoliniról, arról a Mussoliniról, akiről maga állapította meg egy cikkben, hogy az olasz nép ellensége.

Radics: Ne beszéljen itt, hanem olvassa fel a cikket.

Pribicevics: Ha egy miniszter külpolitikai kérdésekről ír, vigyáznunk kell, hogy mit mond, mert a nemzet becsületéről van szó.

Radics: Én Ljubljánban mint a horvát pártvezető beszélt. Négyülésre nem megyek mint miniszter, hanem mint pártvezér!

Pribicevics: Szégyene az országnak az a cáfoló nyilatkozat, a mit Radics kiadott. Ha Radics tett is kijelentést Olaszországról és Mussoliniról, akkor lett volna benne annyi büszkeség, hogy megmaradjon a kijelentések mellett. Olaszországnak meg kellett volna mutatni, hogy nem ijedünk meg tőlük. Kemal pasa kijelentette, hogy a szerb-horvát megegyezés folytán Jugoszlávia helyzete olyan erős lett, hogy Törökország nyugodtan kivonulhat Európából. Radics, mint nagy dologra hivatkozik arra, hogy milyen szimpátiával fogadták a megegyezés híreit — Törökországból.

Radics: Az egész világon.

Pribicevics: Arról ellenben nem beszélt Radics, hogy Genfben Cankovval is tanácskozott. Erről Pasics és Nincsics is elfelejtettek nyilatkozni. Helytelen volt Radicstól az is, hogy támadta Genfben Nansent oroszországi működésével kapcsolatban. Radics ebben a beszédében

Csicserinnek egy nyilatkozatára hivatkozott, amit azonban Csicserin utólag megcáfolt.

Radics: Ujabbán nagyon kompetensek magának Csicserin nyilatkozatai. Miért nem voltak azok akkor, amikor Csicserin azt jelentette ki, hogy a horvát parasztpártnak semmi köze sincs a harmadik internacionáléhoz?

Önkormányzatot a Vajdaságnak!

Pribicevics: Követeljük, hogy a kormány ne halassa tovább az alkotmány végrehajtását. Irjdk már ki végre a tartományi választásokat.

Radics: Ebben a tekintetben egyetértünk a radikálisokkal.

Pribicevics: Nem tudjuk elérni, hogy a Vajdaságban megejtsék végre a községi választásokat. A vajdaságiaknak hozzá kell végre jutniok az önkormányzathoz.

Közbeiktások a horvát parasztpárttól: Mért oszlatta fel a horvátországi képviselőtestületeket?

Pribicevics: Csak azokat oszlattam fel, amelyek nem akarták letenni a hűségüket. (*Nagy zaj*.) Radics István nyilatkozatot tett arról, hogy a tanítóknak nem fogja engedélyezni a részvételt nyilvános gyűléseken.

Radics: Azokat, akik az állam érdeke és a megegyezés ellen vannak, fel fogom menteni állásuktól.

Közbeiktások a radikális-párttól Pribicevics felé: Mért mentette fel Bazalát?

Pribicevics: Ezt az intézkedésemet jóváhagyta az államtanács.

Radics: Én is tisztelni fogom az államtanács döntését és mindenkit felmentek állásától, aki a megegyezés ellen van.

Pribicevics: Radics mindig azt hirdette, hogy nem a radikális-párt képviseli Jugoszláviában a szociális irányzatot, hanem ő. Amikor azután felkínálták neki a szociálpolitikai

tárcát, nem fogadta el.

Radics: Az egész kormány szociális.

Pribicevics ezután kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el.

A külügyminiszter felszólalása

Nincsics Momcsillo dr.: Pribicevics Szvetozár beszédére két rövid megjegyzést kell tennem. Pribicevics felolvasta a római Stefani-ügynökség táviratát, amely a zagrebi afférral kapcsolatban az olasz követeléseket ismertette. Ezzel kapcsolatban van szerencsém kijelenteni, hogy a kormány, mi-helyt a zagrebi eseményekről tudomást szerzett, saját iniciatívájából intézkedett és ezzel csak kötelességét teljesítette. Az a hír, hogy Triesztben elégették a jugoszláv zászlót, ujságkacsa volt, az viszont, hogy Zagrebban elégették az olasz trikolorót, ténynek bizonyult. Megjegyzem, hogy az olasz kormány, amelyet barátságos kormányának tekintek, a korábbi trieszti incidensekkel kapcsolatban hasonló intézkedéseket tett, mint mi a zagrebi eseményekkel kapcsolatban. Másik megjegyzésem, hogy Radics ismeretes nyilatkozatait ebben az ügyben nem a kormány presszójára tette, hanem saját iniciatívájából.

Pribicevics személyes kérdésben

Az elnök a külügyminiszter nyilatkozata után engedélyt adott Pribicevics Szvetozárnak, hogy személyes kérdésben felszólaljon.

Pribicevics: A külügyminiszter ur beszédemmel szemben kijelentette, hogy Radics saját iniciatívájára igazította helyre ljubljánai beszédét. Megállapítom, hogy Radics lekészt a helyreigazításaival, mert azok az olasz intervenció után történtek.

Sibenik alelnök ezután bezárta az ülést és folytatását szombat reggel kilenc órára tűzte ki.

Hamburgban elfogtak egy zagrebi szélhámost

Aki kíváncsi volt a hazai ujságokra — Az áruló poste-restante küldemény

Zagreből jelentik: A zagrebi rendőrség megkeresésére, a hamburgi rendőrség letartóztatta Mikolji Vojkó volt zagrebi bankárt, akit a jugoszláv hatóságok már csaknem egy év óta köröztek. Mikolji Vojkó — mint annak idején a *Bácsmegeyi Napló* is megírta — hamisított csekkel kétmillió dinárt vett föl a zagrebi Eskontna Bankától és ezzel az összeggel külföldre szökött. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a bankár előbb Fiuméba, majd onnan Bécsen át Berlinbe szökött, ahonnan nyomtalanul eltűnt. A jugoszláv hatóságok már le is mondták arról a reményről, hogy Mikoljit kézrekerítsék, amikor a napokban váratlan fordulat történt az ügyben.

Az áruló Vecser

A zagrebi rendőrségnek még régebben tudomására jutott, hogy a megszökött bankár menyasszonya, Jaksetics Franciska tanítónő Zagrebban tartózkodik, mire állandó megfigyelés alá vették, abban a reményben, hogy ezen az úton sikerül ráakadni Mikolji rejtekhelyére. A megfigyelés eredményt is hozott.

A rendőrség ugyanis megtudta, hogy Jaksetics Franciska naponta vásárolja a zagrebi Vecsert és azt S. Blumenthal, Hamburg Post-restante címre küldi. A rendőrség nyomában érintkezésbe lépett a hamburgi hatóságokkal és elküldte Mikolji fényképét, kérte, hogy a fénykép segítségével állapítsák meg, nem a szélhámos zagrebi bankár rejtőzik-e S. Blumenthal neve alatt.

A hamburgi rendőrség a megkeresés alapján nyomozást indított és S. Blumenthal, akiben a fénykép alapján Mi-

kolji Vojkóra ismertek, letartóztatta. S. Blumenthal letartóztatása alkalmával tagadta, hogy őt Mikoljinak hívják, mire a hamburgi rendőrség értesítve a zagrebi hatóságokat, kérte, hogy küldjenek Hamburgba valakit, aki megállapíthatja, azonos-e Blumenthal Mikoljival.

Kézrekerül a szélhámos bankár

Bogdanovics Tosó zagrebi rendőrkapitány Hamburgba utazott, ahol a letartóztatott Blumenthalban Mikolji bankárta ismert. A bankár ezek után töredelmesen beismerte, hogy ő sikasztotta el a két millió dinárt és a letartóztatás előtt hamis utlevéllel menekült külföldre.

Mikolji beismerő vallomása után a rendőrség házkutatást tartott a szélhámos elegáns szállóbeli lakásán, ahol négyháromezer négyezer dinár értékű részvényeket és kétszáz ezer dinár készpénzt találtak. A többi pénzre vonatkozóan Mikolji azt vallotta, hogy már elköltötte. A rendőrségnek azonban az a gyanuja, hogy a szélhámos a hiányzó összeget külföldi bankokban helyezte el. A nyomozás megindult ebben az irányban.

Letartóztatták a bankár menyasszonyát

A zagrebi rendőrség amint értesítést kapott Mikolji kézrekerítéséről, letartóztatta Jaksetics Franciska tanítónőt, Mikolji menyasszonyát, akiről bizonyosra veszik, hogy tudott völegénye üzemleiről és hogy segítségére volt a szökésben. A letartóztatott tanítónő azonban tagadásban van.

A rendőrség a külügyminisztérium utján megindította Mikolji Vojkó ellen a kiadatási eljárást.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar párt, mint megírtuk, paktumtárgyalásokat kezdett a kormánypárttal, mely bizonyos engedelmények fejében azt kívánja, hogy Erdély magyarsága a községi választásokon a liberálisok listájára adja le szavazatát. A paktumtárgyalásokkal kapcsolatban az erdélyi magyar sajtóban élénk polémia indult meg, a vezető szerepet a kolozsvári *Keleti Újság* viszi, amely a leghatározottabban a *kormányval való megegyezés mellett foglalt állást.* »A magyar párt elnöki tanácsának legutóbbi ülése — írja a lap — a községi választások tekintetében úgy határozott, hogy egyik román párt mellé sem köti le magát egyelőre, hanem a tagozatokat felhívja önálló harci készülődésre. A határozat azonban korántsem akarta utját vágni a román pártok egyikével vagy másikával kötendő szövetségnek. Az elnöki tanács nyilván azt akarja megvárni, hogy melyik román pár esélyei szaporodnak és melyik tud több garanciát adni arra nézve, hogy a magyarság sérelmeit orvosolni fogja. Mondjuk ki kertelés nélkül, hogy a magyar párt nem zárkozott el *ama opportunista megtontolások elől, amelyek a szász politikát is vezetnek és tudni kívánják,* hogy melyik párt fog kormányra kerülni. Azzal ugyanis cleve szánolnia kellett a pártnak, hogy bármelyik román párthoz csatlakozik, a többiek részéről súlyos támadásokban lesz része. Különösen a nemzeti párt, amelyhez mégis csak legtöbb érzelmi közönség fűzi a gyulafehérvári pontokért jogai lelkesedő magyarságot, ismét fel fogja hozni azt a gyakran hangoztatott vádját, hogy a magyar párt meghosszabbítani segíti a reakciós, kisebbségellenes kormányzat életét, ahelyett, hogy a demokratikus pártokat támogatná. Az opportunizmusnak ez a vádja azonban csak akkor volna komolyan értékelhető, ha a baloldali román pártok nem fagnak fel ugyanilyen opportunista módon a magyarság problémáját. Ha a nemzeti párt az ellenzéki fronton vállalná például a magyarsággal való közösséget és nem törődne vele, hogy emiatt milyen támadásokban részesül a kormánypárt és Cuzákék részéről, akkor minden esetre súlyosan esnék latba panasza a magyarsággal szemben, amely a csucsa paktum után most a liberálisokkal tárgyal megegyezésről. Sajnos azonban, azt kell látnunk, hogy a nemzeti párt vezetősége nem tartja magára nézve kötelezőnek ebben a kérdésben azt az intranzigenciát, amelyet a magyarságtól elvárhatna. Amikor Lascu Demeter nemzetipárti képviselő áll fel a kamarában, hogy a liberális-párti külügyminiszterrel szemben ő hirdesse a nemzeti türelmetlenséget, ő tiltakozék a népszövetségi panaszjog ellen és ahelyett, hogy Anghelescu miniszter javaslatát a magyarsággal együtt elítélne, még lovat ad alája, — akkor a nemzeti párt vezetőitől azt kellene haffanunk, hogy nem helyeslik Lascu Demeter kirohanását.«

A paktumtárgyalásokról egyébként a magyar párt vezetősége kommunikét tett közzé, amelyben a következőket jelenti ki:

— Bernády György azzal a kéréssel fordult a párt elnökségéhez hogy hatalmazza fel a pártközpont arra, hogy a párt nevében az egész magyarság érdekében vegye beható tárgyalás alá azokat a sérelmeket, amelyek már nem helyi, hanem országos jellegűek. A párt nem látott fennforogni semmi okot arra, hogy Bernády intervencióját ne fogadja szívesen és ezért megadta a felhatalmazást, direktívákat azonban nem jelölt ki részére, miután Bernády mint a magyar párt elnöki tanácsának tagja, a párt programja alapján tárgyalhat csak a kormánnyal és mint részese an-

nak a felelősségnek, amellyel ez a bizalmi állás együtt jár, személyileg nem kötheti le a pártot semmiféle irányban. Teljes jogcíme van azonban a magyarságot érdeklő és így a legaktuálisabb politikai kérdést érintő községi választások ügyét is újabb tárgyalás alá venni. Bernády György tárgyalásainak eredményeiről be fog számolni a magyar párt elnökségének, amely csak örömmel honorálhatja azokat a praktikus eredményeket, amelyeket a párt törekvéseivel és a magyarság általános érdekeivel összhangban elérhet Bernády a kormánnyal folytatott tárgyalásokon.

Rózsahegyi Kálmán huszonöt éves színészi jubileumát a közel jövőben ünnepli meg Budapesten. A jubileum ünnepekről a csehszlovákiai magyarság sem akar elmaradni, már csak azért sem, mert Rózsahegyi szlovenszko származású és fiatal színész korában

sok kedves estével ajándékozta meg az ottani magyarokat. A szlovenszko magyarok nevében a napokban levelet küldtek Rózsahegyinek, amelyben bejelentik, hogy a jubileumát Szlovenszko is meg fogja ünnepelni. A levél így hangzik: »Huszonöt éves művészi jubileumának megünneplésében részt kíván venni a szlovenszko magyarság is. Nemrégiben egy bizottság alakult, amely elé két terv került. Az egyik, hogy a gyűjtött összeget a budapestihez csatoljuk, a másik pedig, amelynek itt igen erős a visszhangja, mert egy kis lokálpatriotizmus is vegyül bele, az, hogy a Magas Tátrában veszünk egy szép kis villát és azt, mint a szlovenszko magyarság ajándékát, önnök adjuk. A mozgalomban felekezeti és faji különbség nélkül, amint ez nálunk másként el sem képzelhető, mindenki részt vesz, hogy dokumentálja azt a zellemi kapcsolatot, amely Csehszlovákia minden magyar nemzetiségű polgárát az ön művészetéhez fűzi.«

A Briand-kormány harci kabinet lesz

Briand nem tárgyal a szocialistákkal

Párisból jeentik: *Briand* elsősorban a *Painlevé*-kormány tagjaival tárgyal a kabinetalakításról és valószínű, hogy ezek tárcát fognak vállalni az új kabinetben. A *nacionalista párt* és *Briand* között *nincs érintkezés.*

Beavatottak úgy tudják, hogy *ha a nacionalisták éles ellenzéki álláspontot foglalnának el, akkor a Briand-kormány harci kabineté alakulna át, amely vagy a jobboldal mérsékelt elemével fogna össze, vagy kiírná a vá-*

lasztásokat. Briand évtizedek óta valóságos specialistája a szocialisták elleni harcnak és hír szernt *a kabinetalakítással nem pillanatnyi kötelességének tesz eleget, hanem a helyzet gyökeres orvoslását ambicionálja.*

A Briand-kormánynak első dolga lesz a locarnói szerződések ratifikálása és csak azután fog sor kerülni a heves harcokat. Nem lehetetlen, hogy *a kamarában nagy dicsoportosulások fognak történni.*

Csicserin éket akar verni Anglia és Franciaország közé

Az orosz külügyi népbiztos párisi tárgyalásai

Párisból jelentik: *Csicserin* orosz külügyi népbiztos csütörtök este Párisból Dél-Franciaországba utazott enyhe éghajlat alá, hogy gyógyulást keressen. Elutazása előtt délután *Painlevé*-vel, *Herriot*-val, *De Monzie*-vel és *Dalbiez*-vel, az államadósságok bizottságának elnökével, végül *Briand* külügyminiszterrel tanácskozott. Ennek az utóbbi konferenciának a párisi sajtó *különösen nagy jelentőséget tulajdonít,* noha a tárgyalások nem voltak hivatalosak. Két hét múlva visszatér Csicserin s akkor folytatja megbeszéléseit.

Pertinax az *Echo de Paris*-ban ezeknek a konferenciáknak jelentő-

ségéről azt írja, hogy *Csicserin új irányt akar adni a szovjetpolitikának.* Az a célja, hogy *Szovjetorszországot Európában fedezze,* mint azt a Lengyelországhoz történt közeledés is bizonyítja és aztán *annál szabadabb kézzel dolgozhassék Ázsiában az ott érdekelt nagyhatalmak ellen.* Nyilvánvaló az a szándéka, hogy *éket verjen az Ázsiában érdekelt nagyhatalmak közé s azért jött Párisba, hogy orosz-francia viszonbiztosítási szerződést kössön,* amely lehetővé tegye *Franciaországnak, hogy keresztesse Anglia terveit a kontinensen.* másrésztől a locarnói szerződések veszedelmes következményeit letompítsa.

Ujabb adóengedményeket követelnek a vajdasági radikális képviselők

Pasics miniszterenök és három miniszter vett részt a vajdasági radikálisok értekezletén

Beogradból jelentik: A vajdasági radikális képviselők pénteken folytatták csütörtöki megkezdett tanácskozásukat a radikális párt elnökségének helyiségében a *vajdasági adóterhek könnyítése ügyében.* Az értekezleten a kormány tagjai közül résztvett maga *Pasics* miniszterenök is, valamint *Stojadinovic* pénzügyminiszter, *Nincsić* külügyminiszter és *Miletics* Szlavkó egészségügyminiszter. A vajdasági radikális képviselők közül a következők voltak jelen az értekezleten: a szubotícai kerülethől dr. *Radonics* Jován, *Jurics* Márkó, *Sztrilics* Béla és *Markusev* Milán,

a szombori kerülethől dr. *Lalosevics* és *Gavrilovics*, a noviszadi kerülethől *Bugarszki*, *Popovicki*, *Katicics* és *Stasics*, a bánáti kerületekből *Stankovics*, *Suvakovics*, *Zsivkovics* és *Dimics*, a szerémségi és szlavóniai kerületekből: *Radivoljevics*, *Csudics*, *Bingulac*, *Zsivojnovics* és *Popovics* képviselők.

Az értekezleten *Stojadinovic* Milán pénzügyminiszter ismertette azokat az okokat, amelyek *lehetővé teszik, hogy további engedményeket tegyen a vajdasági adóztatásban.* A pénzügyminiszter szerint három oka van a vajdasági adómérséklésnek. Elsősorban a ma-

gyar egyenesadók rendszere komplikálja az adóztatást, miért is *előbb új adórendszert kell bevezetni,* amelynek alapján a Vajdaságban is ugyanazok az adótörvények fognak életbelépni, mint a többi tartományokban. *Az adóegységesítő javaslat már a minisztertanács előtt van és így a hamarosan életbe fog lépni.* A másik baj a pénzügyminiszter szerint az, hogy *súlyos adóhátralékok vannak a Vajdaságban.* Ezen fizetés-könnyítéseket, a vagyonadókat és pótlékainak megszüntetésével és a késedelmi kamatnak 12 százalékról 8 százalékra való leszállításával már segített. Végül erősen súlyosbítják a Vajdaság adóterheit *a magas önkormányzati pótdadók,* amelyek a kormány úgy szándékozik segíteni, hogy ott, ahol szükségesnek mutatkozik, *ellenőrzés alá fogják venni az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodását.*

A miniszter beszéde után hosszú vita fejlődött, amelyben a képviselők nagyrésze résztvett. A vajdasági képviselők *követelték a további adó-könnyítéseket* és kerületeikből vett példákkal bizonyították, hogy *az adóterhek elviselhetetlenek és a hátralékos adók behajtása súlyos válságha sodorja a Vajdaságot.*

Az értekezleten *megegyezést nem sikerült létrehozni,* miért is a tanácskozást szombaton folytatják.

Tisztviselőkongresszus Beogradban

Az állambivatalnokok tiltakoznak a nyugdíjogosultság megszorítása ellen

Beogradból jelentik: Most folyik Beogradban az állami tisztviselők kongresszusa, amelyen kétezer állami tisztviselő vesz részt.

A kongresszust dr. Jovánovics Mihály szövetségi elnök nyitotta meg és beszédeben az új pénzügyi törvénynek a tisztviselőket érintő szakaszaival foglalkozott. A pénzügyi törvény 31. szakasza szerint ugyanis a tisztviselők nem tíz, hanem tizenöt évi szolgálat után tarthatnak igényt nyugdíjra.

A felszólalók a kongresszuson erőlesen tiltakoztak a törvényszakasz ellen. Több felszólaló kikelt az ellen, hogy a kormány egy szentesített törvényt ideiglenes, egy évre szóló törvénnyel módosítson.

A kongresszus második pontja a tisztviselőknél a kormányhoz intézett kérelme volt, amelyben kérik, hogy kárácsonyra fizessék ki a tisztviselők elmaradt fizetéskülönbözetét, amit 1923 május 1-től 1924 január 31-ig költségvetés hiányában nem utaltak ki.

Ezután áttértek az indítványokra.

Obrádovics Obrád délszerbiai tisztviselő indítványozta, hogy a kongresszus tiltakozék a kormánnyal a tisztviselők áthelyezése ellen. A folytonos áthelyezések anyagi megterhelést jelentenek az államra, másrészt nem méltányos, hogy hivatalnokokat minden fegyelmi vizsgálat nélkül áthelyezzenek.

Denics Mirkó zagrebi kiküldött azt kérte, hogy a koronában megállapított nyugdíjakat dinárban utalják ki.

A kongresszus elhatározta, hogy memorandumot intéz a kormánnyal. A memorandumban a tisztviselők kérik:

1. A készülő pénzügyi törvény 31. szakaszának törlését.

2. A fizetéskülönbözetek azonnali kiutalványozását.

3. A tisztviselőlakások kérdésének a már beterjesztett tervezet alapján való megoldását.

4. A koronában megállapított nyugdíjak dinárban való kifizetését.

5. Zagreb, Noviszad, Skoplje, Split, Dubrovnik és Ljubljana városok besorozását az első drágasági osztályba.

Az Ucca sajtópörei

A felelősségi híroság két ügyben megsemmisítette az ítéletet

Az Ucca augusztus 25-ikén megjelent számában *Ki ugat főkapitány ur?* cím alatt cikk jelent meg, amely miatt a szubotícai államügyészség hivatalnoksértés miatt eljárást indított Csuka János, a Hirlap munkatársa, mint az Ucca felelős szerkesztője ellen. Ez évi október 31-én tárgyalta a büntetőper a szubotícai törvényszék. Csuka János, aki elismerte a cikk szerzőségét, előadta, hogy Horvát Cvetkó főkapitány egy alkalommal, amikor Csuka nála a hivatalban járt, kijelentette, hogy *töle ugathat a sajtó*, amit ő azután az inkriminált cikkben szóról-szóra megírt. Amikor ez megtörtént, a vádlott azonnal elment a főispánhoz, majd a polgármesterhez és ott elmondotta, hogy a főkapitány mily hangon nyilatkozott a sajtóról. Kérte a főispán és polgármesternek tanúként való megidézését.

A perbeszéd elhangzása után a bíróság Csuka Jánost becsületsértésben mondtatta ki bűnösnek és egy havi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott és a védő az elítélés miatt felelősködött.

A novisadi felelősségi bíróság pénteken tárgyalta a sajtópert és Szekulics Milán ügyvéd védbeszéde után helyben hagyta az elsőfoku ítéletét, amely ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

A második és harmadik ügyben szintén hivatalból indult meg az eljárás az Ucca ellen a szeptember 9. és 16. számokban megjelent »Az Ucca betiltásának története« és »Nem félünk főkapitány ur« című cikkek miatt.

Csuka mindkét cikk szerzőségét elismerte, de nem érzi magát bűnösnek, mert az igazságot írta meg.

A szubotícai kerületi törvényszék mindkét sajtóperben bűnösnek mondtatta ki Csuka Jánost becsületsértés és rágalmozás vétségében és a szeptember 9-iki cikkért három havi, a szeptember 16-iki cikkért négy hónapi fogházra ítélte.

Ügyész, vádlott és védő felelősködést jelentett be. Ezeket a felelősködéseket is pénteken tárgyalta a novisadi felelősségi bíróság Gyurgyev Boskó tanácsa és dr. Szekulics Milán ügyvéd védbeszéde után

megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a szubotícai kerületi törvényszék újabb ítélethozatalra utasította.

Az ügyész az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Miről rendelkezik a költségvetési törvény?

A monopolcikkeket gyártó ipartelepeket az állam bezárhatja

Hány napot ünnepelhetnek az állami tisztviselők?

A Bácsmegeyi Napló pénteki száma ismertette már főbb vonalaiban az 1926—1927. költségvetési évre készített pénzügyi törvényt. A költségvetési törvényben a pénzügyi rendelkezéseken kívül egyéb rendelkezések is vannak, amelyeket külön törvényben kellene szabályozni.

A költségvetési törvény szerint egyetlen állami, vagy önkormányzati hatóság sem köthet olyan megállapodást, amely az államot idegen valutában való fizetésre kötelezi, ha ehhez a pénzügyminisztérium előzetesen hozzá nem járul. Az állami monopoligazgatóságot feljogosítja a törvény, hogy a gyufa, cigarettapapír s egyéb monopolcikkeket előállító gyárakat, vagy azok terményeit megválthassa. Ha az ilyen cikkeket előállító gyárak, vagy azok alkalmazottai az állami monopoljövdelem terhére visszalést követnek el, a monopoligazgatóság jogot nyer, az ilyen gyárakban hosszabb, vagy rövidebb időre beszüntetni az üzemet. Ezt a rendelkezést az osztrák Lang-féle cigarettapapírgyár ismert üzemeltetők szükségessé.

Jogot nyer a költségvetésben a pénzügyminiszter, hogy a tőzsdékre tőzsdébiztosokat küldjön ki.

Azokat, akik a devizarendeleket kijátszák, vagy megszegik, az eddigi százezer dinár bírság helyett háromszázezer dinár bírsággal lehet sújtani.

A közoktatásügyi miniszter felhatalmazást nyer, hogy az egyetemi, középiskolai tanárokat szükség esetén muzeumokban s szakiskolákban külön díjazás nélkül felhasználhassa.

Felhatalmazást nyer a közlekedési miniszter, hogy a vasúti szabadjegyek engedélyezését rendeletileg szabályozhassa.

Az agrárreform miniszteriumnak ti-

zenhatmillió dinárt bocsátanak rendelkezésére, hogy a telepesek részére házakat építhessen.

Az állami, vagy állami kezelésben lévő fürdőket, amennyiben saját jövedelmükből nem tudják eltartani magukat, bezárják. Ezek a fürdők: Ilidze, Ruzsanda, Rogaska-Slatina, Dobrno, Lipik, Topuskó, Lokrum, Topolsica, Novi-Maroke, Kraljevica, Venac.

Azok, akik tíz dinárnál kevesebb állami adót fizetnek, az állami kórházakban ingyen kezelendők, akiknek évi adója 10—30 dinár között van, napi 10 dinár, a 30—50 dinár adót fizetők napi 20 dinár ápolási díj ellenében ápolandók. Ez a humánus intézkedés az állam számára nem kis súlyos megterhelést jelent. Ilyen kis adót nagyon kevesen fizetnek. Az állami kiadások összege közel tizenhárommilliárd, ami annyit jelent, hogy minden lélek után évenként ezer dinár bevételre számít az állam.

Törvényileg szabályozza a kormány, hogy kereseti adót nem tartoznak fizetni: földművesek a mezőgazdasági termények után, földműves szövetkezetek mezőgazdasági termények, gépek és szerszámok után, amennyiben azokkal csak tagjaikat látják el és közalkalmazottak fogyasztási szövetkezetei ugyanazon feltételek mellett. Jövedelmi adó fizetésére kötelezettek mindazon személyek, akiknek évi jövedelme meghaladja az ezerkétszáz dinárt. Az 1924., 1925. és 1926. évekre kivételesen kétezeröttszáz dinár marad az adómentes minimum.

A költségvetési törvény szabályozza az állami tisztviselők munkaszüneti napjait is. Eszerint közalkalmazottak a következő napokon nem kötelesek hivatalos teendőiket ellátni: görögkeletiek: Szent

Száva, Karácsony (két nap), Husvét (két nap), Püsköd (két nap) és Szilvájuk napján; katolikusok: Karácsony (két nap), Husvét (két nap), Püsköd (két nap), Mindszentek és Urnapján; muzulmánok: Kurban Beiram (három nap) és Mevlud napján; izraeliták: husvét (két nap), Rosh hasona (két nap) és Jom Kippur napján.

Minden köztisztviselő, akármilyen valása, csak egy hitfelekezeti ünnepet ünnepelheti.

A közigazgatási hatóságok irodáiban a napi munkaidő hét óra, megszakítás nélküli munkánál pedig fél órával kevesebb. Szombaton hat óra a munkaidő, vasárnap pedig csak a szükséges számú soros tisztviselő tartozik szolgálatot teljesíteni. A minisztérium minden évben kijelölhet legfeljebb hatvan olyan napot, melyen a munkaidő egy-két órával tovább tart minden külön díjazás nélkül. Szolgálati szükség esetén csak a minisztertanács hosszabbíthatja meg a munkaidőt.

A pénzügyminiszterium a zagrebi, novisadi és szkopljai pénzügyigazgatóságoknál kataszteri igazgatóságokat szervezhet.

Már megint revízió

Újabb felülvizsgálat alá veszik a külföldi munkások tartózkodási engedélyét

Novisadról jelentik: A novisadi munkásfelügyelőség előterjesztésére a szociálpolitikai minisztérium legközelebb módosítani fogja a külföldi munkások tartózkodási engedélyét szabályozó rendeletet. A módosító rendelet, amely egy-két napon belül már életbelép, még jobban megszorítja azokat a feltételeket, amelyek szerint külföldi munkások tartózkodási engedélyt kaphatnak az SHS. királyság területén. Hir szerint a rendelet előírja, hogy a jövőben csak olyan külföldi szakmunkások kaphatnak tartózkodási engedélyt, akik hatósági bizonyítvánnyal is tudják igazolni, hogy fontos munkát végeznek és munkahelyükön nélkülözhetetlenek.

A rendelet megjelenése után a helyi hatóságok ismét revízió alá veszik a Vajdaság területén tartózkodó összes külföldi munkások tartózkodási engedélyét.

Nem!

Írta: László Ferenc

Már a harmadik álmatlan éjszakán szenvedett a forró párnák közt hánykódva. A sírás egészen elerőtlenítette, ha néha a fáradtság összeharagcsolta szemhéjait, vörös meg zöld karikák cikáztak szédítő sebességgel előtte. Annyit gondolkodott ezen a három végtelennek tűnő füledt éjszakán, mint huszéves lányága alatt még soha. És a nappal — ezek a gyötrő, elkinzó napok — megbéklyózták idegeit és akarateréjét, úgy járt, mint a holdkörös és nem állt szóba senkivel. Önmagával viaskodott tehetetlenül, le akarta gyűrni azt a váratlanul felbukkant érzését, amely most egész életét megrontotta.

A lelki gyötrődése akkor kezdődött, amikor három nappal előbb egy fiatal orvos megkérte a kezét. Régi barátság fűzte ehhez a férfihez és sokszor érezte homályosan, hogy a fju vonzódása ide fog vezetni. Az orvos meleg tekintete, szavainak gyöngéd simogatása megéreztezték vele, hogy ez a szerelem komoly és sokszor maga is úgy hitte, hogy ezt a komoly és erős férfit ő is szeretni tudná. De valahányszor a házasságra gondolt, homályos és zavaros ösztönökkel, semmint öntudattal, meg kellett borzadnia.

Amióta öntudatosan kívánt benne az értelem, gyakran kellett csodálkozó irtózáttal a házasságra gon-

dolnia. Valami egész érthetetlen és idegenszerű volt ez a borzadása. Sokszor azon kapta rajta magát, hogy idegen házaspárokat furcsa, kómlelő tekintettel figyel az uccán; azok kart karba öltve gondtalanul mennek el mellette és neki arra kell gondolni, hogy ime milyen nyilvános ezeknek a szerelme mindenki előtt. Vagy hangos estéken, a kávéházak és bálók vidám nyüzsgésében, színházak garderobe-jában hányszor megvillant benne a gondolat egy-egy hazaigyekvő párt látva, hogy ezek most kettesben egyedül maradnak és otthon várja őket a megvetett ágy és nemcsak ő, hanem mindenki tudja, hogy most mi következik. És a társaságukban is akárhányszor észrevette, hogy valamelyik barát-nőjének a férje éjféli felé már mohó és sürgető szemekkel vetkőztette a feleségét és titkos kis simogatások, félrehuzódó suttogások árulták el, hogy ezek is arra készülnek, mint valami ünnepre. A barátinói, lányok, a kik ép úgy nevelkedtek és éltek, mint ő, hányszor mesélték neki esküvőjük után bizalmasan és kicsit mindig dicsekedve az első éjszakát, meg a többi estéket, a házasság hosszú láncha kovácsolt ezeregy éjszakáját, amely egyben mindig egyforma.

Szemérmetlennek érezte ezt a nyilvános szeretkezést, ami a házasság cégere alatt folyt, megválaszoltan gondolta a vágyat, amelynek kielégüléséről mindenki tud és rabszolgának az asszonyt, akiről az

egész világ tudja, hogy melyik férfi birtokolja a testét...

Ilyen furcsa gondolatai voltak a házasságról és husz éves lányága bármennyire perzselte is, mindig irtóztott attól a gondolattól, hogy ő is erre a sorsra jusson. Most, hogy elérkezett életében a férfi, aki feleségül akarta, ezért szenvedett ki-mondhatatlanul. A kérő szóra választ kell adni és az álmatlan éjszakák tépelődésében nem tudott dönteni. Nem a férfi ellen volt kifogása, ha választani kellene, tíz közül is ezt az okos, erős férfit választaná, ezzel most tisztában volt és hirtelen erősödő érzéssel vágyott az orvosra. De a házasság intézménye ellen lázadozott, a számtalanszor ösztönszerűen jelentkező idegenkedése most valósággal utálattá nőtt, amikor arra gondolt, hogy mindenki tudja fogja róla, ki tárta ki lányágát és arról is értesülve lesz a világ, hogy mikor tették asszonnyá...

Megint barátnőire kellett gondolnia, akik neki nászutiukról meséltek. Beteges női büszkesége lázadott az idegen szállodát, a szemtelenül mosolygó hotel-portást és a szobalány megértő tekintetét elképzelő éjszakai órában. Ki kell szolgáltatnia magát idegen emberek kíváncsiságának, talán hallgatónak is, amely neki a legszentebb lesz, a rideg szállodai szoba aítaiánál és kinevetni, megcsufolnák az első reszketését, szűzi síkolyát és vágyódó sóhajtásait... Olvasott is

egyszer Ewersnél vagy hol valami hasonlót, a szállodai szobáról, amelyet a vékony fallal elválasztott szomszédos helyiségből egy titkos és rejtett lyukon keresztül állandóan kémlel valaki és lát, mindent lát!... És a visszatérés a násztról, a rokonok, ismerősök kíváncsi arca, akik mind tudják és kémlelik a változást... Furcsa, érzéki megjegyzések jutottak az eszébe, amelyeket nem egyszer hallott fiatal házasságokkal kapcsolatban... És ha még csak az első hetek lennének ilyen megalázóak — gondolta végig lázasan — ezt még valahogy el lehetne kerülni, ha nem lenne emberek közé, de később... egyszer mégis csak mutatkoznia kell és akkor megint ugyanaz a szegény és még később, a hosszú évek múltán is, ketten, egy házaspár, akikről mindenki tudja azt, kíváncsi és trágár szemek talán össze is mérik őket, hogy a két test összeillő-e és mindenki tudni fogja, hogy ki az ur a teste felett, mint egy kutyáról, hogy ki a gazdája, mint a lóról, hogy ki a kocsisa...

Az arca szegyenpirban égett és a harmadik átsírt és átvergődött éjszakán, bárhogyan is ellenkezett magával és bármennyire igyekezett elhíttatni magát, hogy ő se különb a többi lánynál, hogy amit mások megtesznek, az neki se lesz nehéz, mégsem tudott megbirkózni a szörnyű érzéseivel és elhatározta, hogy nem megy férjhez.

Gyerekek a kocsmában

A kerületi iskolaszék intézkedést kér a gyerekek korcsmázása ellen

Szomborból jelentik: A bácskai tartományi iskolaszék Vilics Márkó tanfelügyelő elnöklete alatt csütörtökön és pénteken tartotta meg rendes negyedévi közgyűlését, amelyen az iskolaszék tagjai nagy számban vettek részt. A gyűlésen elfogadták a jövő évi költségvetést, amely után nagy érdeklődés mellett került szóba a gyermekek gyakori korcsmázása, amely teljesen lerontja a leggondosabb iskolai nevelést. Elhatározták, hogy megkeresik az alispánt, akit mint a közigazgatás vezetőjét arra kérnek, hogy utasítsa a községi jegyzőket, hogy ne engedélyezzenek ugynevezett gyerekbálakat, ahol a legtöbb kihágás fordul elő.

Ötvenezer dinárt szavazott meg az iskolaszék népművelődési célokra, félmillió dinárt pedig iskolaalapítási célokra.

Az iskolaszék határozata értelmében sürgetni fogják az iskolaföldeseknek az agrárreform alól való mentesítését.

Az iskolaszék előtt nagy elkeseredéssel tárgyalták azt a sérelmet, hogy iskolaépületekbe csendőröket, fináncokat és más hivatalokat helyeznek el, ami súlyos akadálya a zavartalan népoktatásnak.

Halálraitélték a frkanovci apósgyilkost

A tárgyaláson is tagadott

Zagrebból jelentik: A szombori törvényszék csakovaci kirendeltsége több napos tárgyalás után meghozta az ítéletet Pintarics Iván és Dolosics Gyuró bűnyűgyében, akik *április hónapban meggyilkolták Srnc Jakab frkanovci vendéglőst.*

Pintarics, akinek apósa volt Srnc Jakab, ez év elején összeismerkedett Frkanovci községben lakó Dolosics Gyura földmivessel. Az ismeretségből barátság lett és Pintarics egy alkalommal azt az ajánlatot tette Dolosicsnak, hogy *ha meggyilkolja apósa, ötezer dinárt fizet neki.* A mindenre elszánt Dolosics belement az alkuba és Pintaricsal nyomban megállapodott, hogy az öreg vendéglőst kicsalják a község melletti erdőbe, ő ott megfojtja és felakasztja egy fára, hogy az a látzata legyen, mintha öngyilkosság történt volna. Pintarics, hogy a gyilkosságot végrehajthassák, több ízben próbálta apósaát az erdőbe csalni, Srnc Jakab azonban mindig elmaradt az erdei sédtől. Mikor Dolosics és Pintarics látták, hogy így nem boldogulnak, elhatározták, hogy *leldövik a vendéglőst.* Az alkalom hamarosan elővetkezett: Srnc átment a szomszédos községbe Lopotincára és este tért haza. Az országuton Dolosics lesben állt és mikor az öreg ember elhaladt mellette, manlicherrel szívenlőtte, aztán még három golyót röpített a már halott Srnc fejébe.

A csendőrség nyomozása hamarosan eredményre vezetett és Dolosicsot letartóztatták. Dolosics sokáig tagadott, de végül is megtört és bevallotta, hogy *Pintarics felbujtására a gyilkosságot ő követte el.* Vallomása után Pintaricsot is letartóztatták, ő azonban tagadott. A tárgyaláson huszonnégy tanút hallgattak ki, akiknek vallomásaiból beigazolódtott, hogy *valóban Pintarics volt a felbujtó.* A bíróság Dolosicsot *élettögyitglani fogházra, Pintaricsot pedig kötél általi halálra ítélte.*

Elsimult az állam és a klérus konfliktusa

A zagrebi érsekség egy magasállású papja nyilatkozott a Bácsmegeyi Naplónak — A püspöki kar pásztorlevelében fogja tudtul adni a teljes egyetértést

Zagrebból jelentik: Az állam és a katolikus klérus között a legutóbbi napokban támadt konfliktusról a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának pénteken alkalmával volt beszélgetést folytatni a zagrebi érsekség egy vezetőszerepet betöltő igen tekintélyes papjával, akitől információt kért a klérus és a kormány közt felmerült ellentétekre nézve. A magas egyházi méltóságot betöltő személyiség a kérdéssről a következőképpen nyilatkozott:

— Az utóbbi időben a püspöki kar és az állami ténvezők közt támadt viszály teljesen elintézettnak tekinthető. A püspöki kar kiküldöttjeinek legutóbb Beogradban folytatott tanácskozásai teljes megegyezésre vezettek, úgy hogy a kormány álláspontja most már teljesen megegyezik a püspöki kar állásfoglalásával. Vonatkozik ez egy a római Szent Jeromos-intézet körül támadt afférra, valamint a többi egyházpoltikai kérdésekre is. Különösen Radics István közoktatásügyi miniszter tanúsított nagy előzékenységet a püspöki kar követeléseivel szemben és elfogadta

mindazokat a követeléseinket, amiket a legutóbbi zagrebi püspöki konferencián memorandumba foglaltunk. Ez elsősorban a hitoktatásra vonatkozik. A közoktatásügyi miniszter beleegyezett abba, hogy a hittant egyházi tanférriak adják elő, továbbá a hitoktatásukat ezentúl csak a püspök hozzájárulásával lehet át helyezni az egyik egyházmegyéből a másikba.

Teljesíti ezenkívül a kormány úgy a papság fizetésemelésére, valamint minden más tekintetben támasztott követeléseinket. Ami az ósláv nyelvnek a miséken való használatát illeti, erre nézve megállapodás jött létre, hogy ezt a Szentszék és a kormány közt kötendő konkordátum fogja végleg szabályozni.

Végül ismételt hangsúlyozta magas egyházi tisztséget betöltő informátorunk, hogy a *viszály teljesen elintézettnak tekinthető és a teljes egyetértés dokumentálására a püspöki kar a legközebbi napokban pásztorlevelet fog kibocsátani, amelynek teljes szövegét valószínűleg már hétfőn nyilvánosságra hozzák.*

Pör a provizióért

Hogyan kapott a budapesti Ganz—Danubius részvénytársaság sokszáz milliárdos állami megrendelést Jugoszláviától?

Budapestről jelentik: Az ítéletábla most foglalkozott dr. M. K. B. budapesti exportörnek a Ganz—Danubius-részvénytársaság ellen indított kártérítési pörével, amelynek háttére egy órlási szállítási üzlet, amelyet az S. H. S. kormány néhány évvel ezelőtt a budapesti Ganz—Danubius-részvénytársasággal kötött.

A budapesti exportör hat esztendővel ezelőtt, 1919 októberében felkereste a Ganz—Danubius-részvénytársaság igazgatóságát és felajánlotta, hogy jutalék ellenében jugoszláviai összeköttetései révén órlási összegű megrendelést tudna szerezni a Ganz—Danubius gépgyárának az S. H. S. kormánytól. A részvénytársaság vezetői hajlandóknak mutatkoztak a közvetítést igénybevenni. Dr. M. K. B. erre megkezdte az előzetes tárgyalásokat és ezek során a következő levelet kapta a beogradi közlekedésügyi minisztériumtól:

A szerbek, horvátok és szlovének királyságának közlekedésügyi minisztériuma.

20544—19. szám.

Beograd, 1919 október 24.

Nagyságos

Dr. M. K. B. urnak

BUDAPEST.

Habár igen szívesen utasítanók meghatalmazott budapesti képviselőnk az Ön ajánlata szerint ott folytatandó tárgyalások vezetésére közlekedési eszközeink megjavítását, valamint a mozdonyok kölcsönzését és a többi pontokat illetőleg, van szerencsém Önt értesíteni, hogy nagy munka- és személyzetben való hiány miatt lehetetlen ezt elfogadnunk és kérjük Önt, hogy hasson oda, hogy a magyar kormány képviselői ezen tárgyalásokra Beogradba jöjjenek.

A közlekedésügyi miniszter: Draskovics s. k.

Amikor az exportör ezt a levelet megkapta, nyomban leutazott Beogradba, hogy *nyélvelje az órlási méretűnek ígérkező üzletet.* Sikerült is neki az illetékes köröknek néhány hónap alatt megvívni arról, hogy a szóbanforgó megrendelések megtételére égető szükség van a háboruban leromlott jugoszlávias vasuti közlekedés helyreállítására

szempontjából. Amikor előkészítő tárgyalásait befejezte, értesítette a Ganz—Danubius-részvénytársaság vezetőségét, hogy küldjenek le valakit Beogradba az üzlet perfektuálására. A Ganz—Danubius egyik igazgatója, Scharbert Jenő erre leutazott Beogradba és 1920 január 27-ikén

a mammoth-üzlet létre is jött az S. H. S. királyság kormánya és a budapesti Ganz—Danubius-részvénytársaság között.

Amikor a részvénytársaság megkapta a jugoszláv kormánytól a megrendelőlevelet, Beogradba leküldött igazgatója ott helyben megkötötte a közvetítővel is a szerződést a jutalékról és erre vonatkozólag a következő levelet intézte hozzá:

Beograd, 1920 január 27.

Dr. M. K. B. urnak

Beograd.

Az S. H. S. állam hatóságaival folytatott tárgyalásaink és előzetes elvi megállapodásaink alapján úgy látjuk, hogy a jugoszláv hajók, hidak (vasszerkezetek), mozdonyok, valamint vasuti személy- és teherkocsik építésének, illetőleg javításának ügylete perfektuálható.

Ennélfogva alulírott Ganz és Tsa Danubius gép- és hajógyár Rt. úgy a saját, mint érdektársai nevében kötelezi magát, hogy *Önnek a fenti ügylet közvetítése és lehetővé tétele fejében a vállalt munkák kalkulált koronárértékének (3%) három százalékát budapesti tőzsdei dinártszámítással, bármily antant-valutában készpénzben kifizeti.*

E jutalékösszeg fele a szerződésnek a két állam kormányai által való jóváhagyása és az S. H. S. kormány által teljesítendő előleg nálunk való lefizetésekor fog kifizetett. További egynegyede a szerződésnek jóváhagyásától számított hat hónap lejártát követő napon, végül utolsó egynegyede az egész ügylet lebonyolítása után napon a budapesti napikurusa szerint lesz esedékes cégünk által az Ön kezéhez kifizetendő.

Scharbert s. k.,

a Ganz és tsa Danubius cég igazgatója.

A szerződést a két állam kormányai később jóhagyták, az S. H. S. kormány lefizette az előleg, a szállítások megkezdődtek. A közvetítő erre jelentkezett a Ganz—Danubius-részvénytársaságnál és a többszáz milliárdos megrendelések után kérte jutalékának kifizetését. A részvénytársaság elismerte a Beogradban aláírt proviziós-levelet és a három százalékos jutalék legnagyobb részét ki is fizette, egyik »kis« tétel körül azonban vita támadt: a Ganz—Danubius ugyanis bizonyos okokból vonakodott kifizetni azt a csekély százhatvanötezer dolláros proviziót, ami dr. K. M. B.-nek egyik megrendelés-tétel után járt. A közvetítő emiatt pört indított a Ganz—Danubius ellen és ezt a pört az első fokon elvesztette, mert a Ganz—Danubius a törvényszéken azzal védekezett, hogy a közvetítő a proviziót vesztegetési célokra kapta

és így követelése mint erköcstelen követelés jogvédelemben nem részesíthető. A budapesti törvényszék elfogadta ezt a védekezést, kimondotta a követelésre a *turpis causa*-t és dr. K. M. B.-t ezért elutasította keresetével.

A közvetítő nem nyugodott bele ebbe az elintézésbe, hanem felebezett a tábla-hoz. Felebezésében előadta, hogy ő egyetlen jugoszláv köztisztviselőt sem vesztegetett meg, ilyen célra a Ganz—Danubiustól pénzt nem kért és a három százalékos proviziót nem vesztegetési célokra, hanem közvetítése jutalmául kapta.

A tábla legutóbb tárgyalta az ügyet és helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét. A pörvesztes közvetítő nem felebezett a Kuriához, mert a Ganz—Danubius a tárgyalás után kiegyezett vele a százhatvanötezer dollár helyett háromszázötven millióban.

Elfogták a szökött rabot

Szubotícán rejtőzött Zödi János

A szubotici rendőrség két napos nyomozás után pénteken délelőtt kézrekerítette a szubotici fogházból megszökött Zödi Jánost, aki — mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta — szerdán reggel Babicskovics Mátó fogházor kíséretében bevásárolni ment a fogház asztalosműhelye számára és amikor visszafelé indultak a fogházba, utközben megszökött a fogházortól.

Pénteken délelőtt az ötödik körű rendőrlaktanyán megjelent Tumbász Pál vasuti fékező, aki közölte Oravec József rendőrbiztossal, hogy Zödi János az ötödik körbeli Otvorena-ucca egyik házában rejtőzködik. A rendőrlaktanyáról nyomban rendőrök vonultak ki az Otvorena-uccába, ahol a Hanák-féle házból rá is találtak a szökevény fogolyra, aki ellentállás nélkül megadta magát.

Az 500 dinárosrejtély

A Bácsmegeyi Napló pénteki példányai közt két olyan lappeldány volt, amelyben a kilencedik oldalon a

Jugoszláv birkozók

a milánói nemzetközi birkozóversenyen című cikk így jelent meg:

Jugoszláv birkozók résztvesznek a milánói birkozóversenyen

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. A mai lappeldányok közt szintén van két olyan lap, ami eltér a többitől. Aki a Bácsmegeyi Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek ki sorsolásra.

KÉPTELEN KRÓNIKA

Salamoni ítélet

Az alábbi eset Olaszországban történt. A bíróság előtt egy férfi állt, akit a felesége panaszolt be a törvény előtt, mert elhagyta családját és egy másik nővel lépett közös háztartásba. Miután a bíróság megállapította a férj személyazonosságát, egyszerre váratlanul a következő kérdést intézte hozzá:

— Van önnek pénztárcája?

A kikapós férfi gyanútlanul felelt, hogy: igen.

— Jól van — mondta a bíróság — tegye ide az asztalra.

A bepanaszolt férj letette a bíróság asztalára a tárcát.

— Nos — kérdezte a bíróság — mennyi pénze van ebben a tárcában?

— Ötszázezer lira — felelte a férfi.

— Helyes, ezt a pénzt azonnal adja át a feleségének! — hangzott a szigorú bírósági szó és a férfi nem mert ellentmondani, hanem — bár nem valami fürge mozdulattal — átadta a pénzt a feleségének. Az asszony afölötti örömeiben, hogy ilyen gyorsan és jól intézik a bíróság a dolgát, hálás köszönettel eltávozott, mire a bíróság a következő szavakkal fejezte be ezt a rapid tárgyalást:

— Most pedig, ha kedve tartja, mehet a barátnőjéhez, de én azt hiszem, okosabb volna, ha ezután az asszonyhoz térne vissza, mivel nála van a pénz.

Jakab 300 versköte

Egy lelkes irodalombarát Gerhardt Hauptmann hatvanadik születésnapja emlékére Hauptmann-alapítványt létesített, amelynek kamatát, háromezer-háromszázhatvan márkát, minden évben a nagy író születésnapjának évfordulóján adják ki a legtehetségesebb német írónak. Az ezévi díjat Haringer Jakab költő nyerte el, akinek első verseskötete most jelent meg. A költő már harminc kötetre való verset írt, de nyomtatásban csak most jelent meg az első könyve.

Soha ilyen meghatottan még nem helyeseltünk sem a Nobel-díj, sem más díjak kiosztásánál, mint most, amikor a páratlan szorgalom nyerte el méltó jutalmát. Harminc kötet az imponáló leisztung, de még imponálóbb az a báránytürellem, ahogy Jakab ur kivárta a harmincegyediket, amely végre elsőnek megjelent. A méh is szorgalmas és a hangya is, csak éppen hogy nem irnak verseket. De istenem, mi lenne, ha minden rossz író a mézgyűjtésre adná a fejét? Rettentő még gondolatnak is. Régi elfogultság és igaztalan szempont az, hogy csak tehetséges költőket és írókat engednek érvényesülni, az irodalom berkeiben. A zseni kiváltsága örök sérelem azoknak a nagyszámú szürke tollforgatóknak, akiket nem áldott meg az ég tehetséggel. »Tehetek én arról, hogy így születtem? hogy az uristen spórolt nálam?« Nem, erről senki se tehet. És ezért nem bűn harminc verseskötvet írni és ezért dicséretes dolog megjutalmazni a harmincegyediket, mint a szorgalom követendő példáját. A hatvankezedikért pedig majd a Nobel-díjat követeljük Jakabnak!

Poiret tönkrement

Paul Poiret, a híres női szabó, a francia *arbitér elegantiarum* csimboraszója, a divat kormányzója, tönkrement, lecsuszott, akár egy szerencsétlen borkészítő, vagy csödbejutott textilés.

Több, mint két évvel ezelőtt az Avenue des Champs Élysées egyik legfejlettebb palotáját átépítették, hogy befogadja a Poiret-részvénytársaság szalonját. Súlyos milliókat fizettek a palotáért. Kilenc millió frankba kerültek a keleti ízü szobák, ezüstös falakkal, rejtett világítással, tarka, alacsony puffok-

kal. Egy török sah serailja és egy görög templom keverékének építették a Poiret-divatházat, ahol a pocakos Poiret tekintélyes Buddha-szoborként trónolt. Dolgozószobájának ajtaján ilyen *poireti szellemességgel* megfogalmazott táblák voltak:

Gondolja meg kétszer, nem, háromszor, mielőtt Poiret urat zavarja. Feltétlen szükséges, hogy ön velem beszéljen?

Ez Poiret. Ugyancsak poireti ötlet volt, hogy a mester a párisi nemzetközi képzésként három öreg Szajna-gőzösből elegáns vendéglőt gyárt össze, amelynek a következő elnevezést adta: »Büszkeség, Szeretet, Vágy«. Másfél millió frankjába került e látványosság, de a vendéglő azonban nem ment. Amint-hogy újabb sok minden nem ment Poiretnek. Mirande Ires színházigazgató ezt így magyarázza: Ez az ember

tele van ötletekkel! De hogy ha ötleteit meg is valósítja, tönkremegy.

Poiret elárvereztette galériáját. Ejjel kettő óráig tartott az elegáns licitáció, amelyen összes jó vevői részt vettek.

Az aukció főerőssége Poiret saját képei voltak. Poiret ugyanis festő. Rossz szabó. Rossz üzletember. De jó festő és felmerül a kérdés, hogy ez a tehetséges ember miért nem maradt a palettájánál? El is fogytak nagy pénzekért a képei. Óriási pénzeket kapott Matisse és Picassó képeiért, amelyek 20 ezer frankon kelték el darabonként. Poiret tehát nem elveszett ember. Akár mint festő kerül ismét felszínre, akár mint kép-ügynök, fel fogja verekedni magát. Egy ember, aki összes képeit 600 frankért vásárolta és 90 ezer frankot hozott ki belőlük, abból még mindig lehet — ha nem is divatkirály, de — *automobilgyáros*.

Fegyelmi vizsgálat ismeretlen tettesek ellen

Ki felelős Noviszad városnak a Zadruzna Bankánál elhelyezett betéteiért?

Noviszad városa árvaszéki és egyéb pénztári feleségeit noviszadi pénzügyintézeteknél szokta elhelyezni. Két év előtt a város kiszélesített tanácsa a szűkebb városi tanács javaslatára úgy határozott, hogy ilyen pénzfeleslegeket a Centralni Kreditni Zavod-nál és a Zadruzna Bankánál, de azzal a határozott kikötéssel, hogy a tételek csak *jótállólével ellenében helyezhetők el*.

A város akkori vezetősége megfélemedkezhetett erről a kikötésről és a város pénzének a kiszélesített tanács által kívánt záradék nélkül kerültek a két bankhoz. Ez az elnézés természetesen sohasem derült volna ki, ha a Zadruzna Banka nem jut anyagi válságba.

A legutóbb újalakított kiszélesített városi tanács vizsgálat tárgyává tette a Zadruzna Bankánál elhelyezett 150.000 dinári betét történetét is és ezalkalommal megállapította a mulasztást. A kiszélesített városi tanács ebből kifolyólag elrendelte a mulasztást elkövetett hivatalnokok ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot, mert a vétkezők közege ellen az anyagi felelősséget is meg-

akarta állapítani.

Dr. Milodanovics Milovan polgármester Klicin Predrag városi tanácsnokot bizta meg az »ismeretlen tettesek« ellen megindítandó fegyelmit megelőző vizsgálat vezetésével. Klicin Predrag tanácsnok áttanulmányozta az iratokat, jövő héten befejezi az előzetes vizsgálatot és konkrét előterjesztést fog tenni a kiszélesített tanácsnak.

Mint megbízható helyről értesülünk, a város akkori polgármesterét dr. Stefanovics Zsárkót semmiféle felelősség nem terheli, mert a közgyűlési határozatot teljes egészében, tehát a záradékkal együtt megküldte elintézés végett az illetékes számvevőségnek.

Igy a felelősség kérdése legfeljebb a számvevőség áll fenn, noha a jóhiszemű elnézés esete itt minden kétségen felül áll. Ezenkívül döntő érvként szerepel a megítélésnél az a körülmény is, hogy a Zadruzna Banka teljes összegben visszafizeti a város betétjét és így károsodásról nincs szó.

Klicin tanácsnok javaslatát illető érdeklődéssel várják Noviszadon.

Botrány a budapesti egyetemen

Agan-provokatórok letépték a keresztet az egyik tanterem faláról — A zsidó hallgatók elmenekültek az egyetemről! A Werbőczy-egyesület bezáratta az egyetemet

Budapestről jelentik: Néhány hónap óta tartó aránylagos nyugalom után pénteken délelőtt újabb incidens kiváltotta a budapesti egyetem hallgatóiból az ellentéteket szító szüneteket. Csütörtök este ugyanis a központi egyetem I. emeletén levő 3-as számú tanteremben, ahol dr. Szentmiklóssy Márton professzor szokott előadni, egy ismeretlen egyén, de a nyomok szerint nyilvánvalóan egyetemi hallgató,

a teremben levő irredentaplakátot és a keresztet letépte, majd összetépve, összetörve a katedrara dobta.

Pénteken délelőtt Szentmiklóssy tanár órájára bementek volna a hallgatók, két egyetemi hallgató, aki korábban jött az előadásra és a fűtött teremben olvasni akart, észrevette a rombolást. Az egyetemen percek alatt híre terjedt a botránynak. A Werbőczy-bajtársi egyesület vezetősége is megtudta és azonnal intézkedett, függetlenül az egyetem vezetőségétől, hogy indításnak nyomozást, kik követték el a különös merényletet az egyetemi

előadóterem ellen. Ezzel egyidejűleg

a Werbőczy bajtársi egyesület azonnal lezáratta az egyetemet kapuit

és elrendelte, hogy *mindenkit, aki az egyetemen tartózkodik, le kell igazoltatni, hogy nincs-e része az ügyben.*

Az egyetem kapuinak lezárása nem tartott tovább, mint tíz percig, mert a dekanátus, amikor erről tudomást szerzett, azonnal intézkedett, hogy a furcsa diák-határozatot *lüggyessék fel*. A diákság hangulata ezután is nagyon forrongó volt és a fajvédő egyetemi hallgatók a zsidó diákok ellen izgatták társaikat, azt hangoztatva, hogy keresztény hallgatóknak nem állott érdekében a magyar nemzeti érzést szimbolizáló Híszkegyet és keresztet a terem faláról letépn.

A zsidó egyetemi hallgatók jónak látták, hogy mikor a kapukat kinyitották, *elhagyják az egyetemet.*

Az egyetem rektora azonnal a legerélyesebb nyomozást indította meg a botrány előidézőinek kinyo-

mozására. Szentmiklóssy Márton rektor kijelentette, hogy a páratlan botrány ügyében a legszigorúbb vizsgálat van folyamatban és reméli, hogy a tettesek személyét hamarosan sikerülni fog megállapítani. Eddig azonban a nyomozás még nem vezetett eredményre és még tájékozódni sem tudnak afelől, vajon kik lehettek azok, akik csütörtök este sötétben bementek az egyetemre, felnyitották, vagy feltörték a lezárt terem ajtaját és ott a keresztet és a plakátot letépték. Minden jel arra vall, hogy *azzsan provokatórok követték el a keresztgyalázást*, hogy jogcímük legven újabb antiszemita-hecceket rendezni.

Tömeggyilkos hadnagy a román katonai bíróság előtt

Hajtóvadászat bolsevik gyanus besszarábiai parasztokra

Bukarestből jelentik: A katonai törvényszék most tárgyalja Marmarescu hadnagy bűnpörét, aki a vádirat szerint Besszarábiában, ahol mint századparancsnok teljesített szolgálatot, *harminchét embert részben saját maga meggyilkolt, részben katonával meggyilkoltatott.*

A tárgyaláson Marmarescu beismerte, hogy néhány esetben *agyonlővetett bolsevik-parasztokat*, de azzal védekezett, hogy erre felhatalmazása volt a felsőbb katonai parancsnokságtól. Tanuként kihallgattak tíz katonát, akik a vádlott hadnagy századában szolgáltak és résztvettek a gyilkosságokban. A katonák azt vallották, hogy Marmarescu kijelentette előttük, hogy csak az kap szabadságot, aki a bolsevikiek közül valakit eltesz láb alól. A század tagjai ettől kezdve valóságos hajtóvadászatot rendeztek a gyanus besszarábiai parasztokra. Az egyik katona elmondotta, hogy másfél évig nem kapott Marmarescutól szabadságot, mert *nem gyilkolt meg egyetlen embert sem.*

A tárgyalást, mely iránt az egész országban nagy érdeklődés nyilvánul meg, a jövő héten fogják befejezni.

A sakkozó csodagyerek visszaesett

Torre kikapott Romanovszkitól

Moszkvából jelentik: A tizenkilencéves Torre Carlos, aki a tegnapi fordulóban váratlanul megverte dr. Lasker Ede volt világbajnokot és ezzel Bogoljubovval holtversenyben átmenetileg az első helyre került, a tizenharmadik fordulóban kikapott az orosz Romanovszkitól és ezzel Lasker mögé szorult, minthogy a veterán mester megverte Dus-Chotimirskit. A versenyen első vereségét szenvedte a remis-hiána Tartakover, akit Bogoljubov vert meg és így biztosan áll egyelőre az első helyen. Capablanca megverte Marshallt, az amerikai hazardőrt, de ez már nem sokat segít rajta. Réti, a modernnek vezére megint kikapott az öreg Grünfeldtől, míg Verlinszki megverte Yates, Bogatiresuk pedig Rubinsteint. Spielmann győzött Schämisch ellen, míg a Rabinovics-Ilijn-Genevszki és Gotthill-Löwenfisch-partik remissel végződtek. Subarjev szabadnapos volt.

A verseny állása a tizenharmadik forduló után: Bogoljubov 9½ (1), Lasker 9, Torre 8½, Capablanca 7½, Marshall 7 (1), Tartakover és Romanovszki 7, Genevszki 6½ (1), Rubinstein és Grünfeld 6½, Bogatiresuk 6 (1), Réti és Verlinszki 6, Rabinovics 5½ (1), Spielmann 5½, Schämisch 5, Löwenfisch 4 (1), Dus-Chotimirszki 4, Gotthill 3 (1), Yates 2½ (3), Subarjev 2½.

HIREK

Tin Ujevics:

Hétköznapi sirámok

Gyengének lenni mily nehéz
s nehéz, mily nehéz egyedül,
vének lenni és ifjunak.

Gyarlónak és királynak
és lenni egyes-egyedül,
kétségek közt és nyugtalan,

És gázolni az utakat
s gázoltnak lenni sárba lenni,
a csillagok fénye nekül,

mely égett a bölcső felett
a fénylő sorscsillag nekül
fortélyok közt, mint bus adós.

Hová lettek, ó istenem
a ragyogó ígéretek,
amiket adtál énnekem

Ó isten, már elfeledéd
győzelmeket, szerelmeket,
myrrhákat és babérokat?

Ó, tudd meg, fiad utra kelt
a romlott világ völgyein,
át tüskéken és köveken,

rideg és zord sziklák között
és véresek a lábai
és felszabt a szive is

és fáradtak a csontjai,
a lelke bus és szomorú
egyedül van és elhagyott.

Fivére nincs, nővére nincs,
és apja nincs és anyja sincs
se barátja, se kedvese.

És sehol sincsen senkije
csupán szívében van tövis
és égő láng a kezéin.

Egyes-egyedül utazik,
a lezárt kék égbolt alatt
és beakonyult tér előtt.

S kinek mondja el bánatát?
hűsz senki sem hallgatja meg,
még bolygó testvérei sem...

Óh isten, tűz a te szavad
és torkunk szűk a részre
és vágyja a felajdulást,

mert égő máglya e beszéd,
kiáltanom kell, vagy pedig
a hasábjakkal lángolok.

Legyek hegyedben tűzbogar
lehellet lángban, őszű köd,
ha égi sikoly nem vagyok!

Óh isten, véget hát nem ér
ez égető barangolás
egy csendesült boltív alatt?

Mert nékem szó kell, harsogó
válasz, válasz kell énnekem
és szerelem, vagy szent halál.

Az üröm ize keserű,
a méreg fullánkja sötét, —
fohászkodom lágy menhelyért

mert gyengeségem gyermeki,
mert kínzó lenni egyedül —
mikor lehetnék kard, erős

és valakinek kedves is —
mert kínzó és tavaszi gyász
agg lenni ily fiatalon! —

Fordította: Csuka Zoltán

— Uj görög keleti zárdafőnök.

Noviszadról jelentik: Csirics Irenney dr. noviszadi püspök Kritovac Gedeon vojlovicai zárdafőnököt Kovilra nevezte ki zárdafőnöknek.

— **Briand és Csicserin tárgyalása.** Párisból jelentik: Briand és Csicserin tanácskozása nem volt diplomáciai jellegű Ugy Briand, mint Csicserin csak általánosságban tette szóvá a francia-orosz problémákat.

— **Radikális párti alakuló gyűlés Marínicon.** Beeskerekről jelentik: Marínic bánati községben megalakították a radikális párt helyi szervezetét. Elnök lett Keller József, alelnök Gertner István, pénztáros Di-pong János, titkár Janics Sándor Ezenkívül tizenhat választmányi tagot választottak meg.

— **Kisiklott a beogradi gyorsvonat mozdonya.** Noviszadról jelentik: A péntek reggel 9 óra 10 perckor Beogradból Szuboticára elindult 202. számú gyorsvonat mozdonya Zemunskopojen 9 óra 21 perckor, eddig ki nem derített okból, kisiklott. Hosszas fáradtság után sikerült a mozdonyt a sinre visszahelyezni. Sem emberben, sem anyagban nem esett kár. A gyorsvonat Zemunból hozott tartalék-tehermozdonnyal három és félórát késéssel folytatta útját. A gyorsvonat délelőtt 11 óra 20 perc helyett délután 2 óra 36 perckor érkezett Noviszadra. A pálya rendbe van hozva és a többi vonat akadálytalanul folytathatta útját.

— **Uj lakásbírósi tagok Szomborban.** Szomborból jelentik: A szociálpolitikai miniszter a szombori lakásbíróshoz új tagokat nevezett ki. Elnök dr. Livaics Ante vármegyei jogi tanácsos lett. A bíróság új tagjaivá dr. Cezárics Aleksandart és dr. Szarka Szvetislávot nevezték ki.

— **Köln kiűritése miatt nagy lakásrekvirálás van Coblenzben.** Coblenzből jelentik: A városi közgyűlésen Russell főpolgármester tudatta, hogy a szövetséges megszálló csapatok parancsnokságától átirat érkezett, amelyben családok tiszték számára 150 nagyobb és nőtlen tiszték részére sok kis lakást kérnek, mert Coblenzben főparancsnokság lesz és a kiűritendő német területekről nagyobb csapattesteket helyeznek át. A városi tanács bizottságot küldött ki, hogy a szükséges lakásokat kiválogassa és a szövetséges katonai parancsnokság rendelkezésére bocsássa.

— **A bécsi Castiglioni-palotában is árverezik a műremekeket.** Bécsből jelentik: Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg Castiglioni Camillo bécsi gyűjteményeinek árvérése. Az első napon nagybecsű butorok, egyéb berendezési tárgyak, csillárok, miniatűrök, porcellánok és üvegkészletek kerültek kalapács alá. A nap szenzációja egy talpas tal volt, amely az 1500 ik évből való. Kétezer shilling volt a kikiáltási ára és 10.500 shillingen kelt el. Nagy árakat értek el az árverés első napján, minden műtárgy két, sőt négyszeres áron cserélt gazdát.

— **Sikkasztás a vinkovci dohányraktárban.** Vinkovcáról jelentik: Az ottani dohányraktárban nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. A beogradi állami monopolizgatóság egy bizottsága már napok óta folytatja a vizsgálatot ebben az ügyben. A vizsgálat során többek között kiderült, hogy már hosszabb idő óta mintegy negyven olyan munkás szerepel a kimutatásban, akik valójában nem is dolgoztak a raktárban, a fizetésük azonban kiadisként szerepel. Ezen a címen is mintegy 200.000 dinár károsodás érte a kincstárt. A dohányraktár vezetője és egyes tisztviselők ellen megindult a büntető eljárás. A vizsgálat tovább folyik.

— **A szombori munkásbiztosító új orvosai és tisztviselői.** Szomborból jelentik: A szombori munkásbiztosító pénztárhoz új tisztviselőket és orvosokat választottak. A munkásbiztosító pénztár új orvosai dr. Simunovic Radivoj, dr. Popovic Jovo, dr. Kabos Márton, dr. Colheimer József, dr. Jovicics Sándor, dr. Strasser Géza, dr. Csóvics Nándor és dr. Kovalek Nándor lettek. Tisztviselőkké Vranics Angelát, Répás Margitot, Pasztrovics Sándort, Bosnyák Józsefet és Mijics Mariskát nevezték ki.

— **Másfélévi börtön a magyar nemzet gyalázásáért.** Budapestről jelentik: A törvényszék pénteken másfélévi börtönre ítélte egy Pest János nevű embert a magyar nemzet megbecsülése elleni büntettért. Pest János néhány hónappal ezelőtt a hatvani állomáson részeg fővel szidta a magyarországi kormányrendszert és azzal dicsekedett, hogy a bécsi kommunisták futárja és azt is mondta, hogy Jugoszláviából árut szokott csempészni Magyarországra.

— **A miskolci „Vérkereszt”.** Miskolcra jelentik: Miskolcon több zsidó kereskedő „Vérkereszt” aláírással levelet kapott, amelyben a levélíró felszólítja a kereskedőket, hogy vagy zárják be üzleteiket, vagy emeljék fel az árakat, hogy a keresztény kereskedők konkurrálhassanak velük. A levélíró azzal fenyegetődik levelében, hogy ha nem teljesítik követelését, úgy le fogják rombolni üzleteiket. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a levélírók kézrekerítésére.

— **Álamosításukat kérik a kamarai tisztviselők.** Beeskerekről jelentik: A bánati kereskedelmi és iparkamara beadvánnyal fordult a kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez, aiktól azt kérte, hogy államosítsák a kamarai tisztviselőket. A tisztviselők arra hivatkoznak, hogy a kamara közhivatal, ők tehát az állami alkalmazottakhoz hasonlóan közfunkciót végeznek. Hír szerint a többi kamarák is csatlakoznak az akcióhoz.

— **A Lika-vonalon a nagy havazások miatt megállt a forgalom.** Splitből jelentik: Az óriási havazások miatt a Lika-vonalon már két nap óta megállt a forgalom. Somanja állomás el van vágva a külvilágtól. A pályateszten sok helyütt két méteres a hó.

— **Moszkvai kurir.** Noviszadról jelentik: A novisadi törvényszék elé pénteken került Molnár Márk janinai születésű mohácsi asztalos, aki mint a jugoszláv független munkáspárt tagja, ez év február 4-én a választások alatt a harmadik internacionálé megbízásából levelet hozott Beogradba, amelyben forradalmi szervezet létesítésére és a fennálló társadalmi rend megváltoztatására szólította fel az internacionálé a jugoszláv munkásokat. Miután a tanuként megidézték Fehér György novisadi vendéglős nem jelent meg, a tárgyalást elnapolták.

— **Egy becskerekai inast megölt a villanyáram.** Beeskerekről jelentik: Kavlak Milutin 16 éves szűcsinas pénteken délelőtt tizenegy órakor gazdájának Tosics Zsikanak műhelyében megfogta a villanyóra mellett szabadon álló drótot. Az áram a vígvázat an fiut azonnal megölte. A rendőrség elrendelte a nyomozást annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— **Kikövezik a novisadi Magyaruccát.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminisztérium egy ízben már elutasította a kövezetvébetelekből a várost megillető négy millió dinár kiutalását, amelyből a város a vámhivatahoz vezető uccikat és így elsősorban a Magyaruccát akarja kiköveztetni. Dr. Milovanovic Milovan polgármester ez ügyben eljár a pénzügyminisztériumban, ahol megígérték, hogy a négy millió dinárt folyósítják és így végre kikövezik a Magyaruccát.

— **Fogházra ítelt alibunári kereskedő.** Noviszadról jelentik: A panosevői kerületi törvényszék 1924 június 20-án tizenegy napi fogházra ítélte Rósa György alibunári jómódu kereskedőt, mert 1921 december 13-án Alibunáron vasvillával fejbévágta Grujan Péter alibunári lakost. A novisadi felebbviteli bíróság ezévi április 29-én helybenhagyta az elsőfoku ítéletet. A novisadi semmitőszék pénteken elutasította a beadott semmisségi panaszt.

— **Felmentették a lopással vádolt noviszadi vasuti munkásokat.** Noviszadról jelentik: A noviszadi államügyészség lopással vádolta Hochlacssev György orosz menekült joghallgatót és Milosrdov Fedor orosz menekültet, akik 1921-ben a noviszadi teherpályaudvaron mint vasuti munkások dolgoztak. Az volt ellenük a vád, hogy Eraszt Béla cukorkakereskedő kárára 36 doboz bonbont 2250 és Hacker Imre cukrász kárára 25 doboz csokoládét loptak 2000 dinár értékben. A noviszadi kerületi törvényszék bizonyítékok hiánya miatt felmentette a két vádlottat. Az ítélet jogerős.

— **Miniszteri segély a Kikinda—Beeskerek közötti országot javítására.** Beogradból jelentik: Az építészeti minisztérium a Kikinda és Beeskerek közötti országot javítási munkálataira 1,260.000 dinár hitelt folyósított.

— **Sikkasztó tisztviselő.** Nasicéről jelentik: Spivak Salamon nasicai gabonakereskedő a napokban Osijekre küldötte Tinagl Lajos könyvelőjét, hogy az ottani „Union” gözmaomnál a leszállított gabona után járó 30.000 dinárt felvegye. Tinagl a malomban átvette a pénzt, azonban nem utazott vissza Nasicéra. Szivak feljelentésére a rendőrség nyomozást indított a hűlén tisztviselő után. Kiderült, hogy Tinagl az osijekai mulatóban dorbézolt, feltűnően költekezett, majd Dárdára rándult át. Egy detektiv Dárdán letartóztatta Tinaglt, akinél megmotozásakor alig pár száz dinárt találtak. Állítása szerint a többi elmulatt. Atadták az osijekai ügyészségnek.

— **Uj telefon-díjszabás.** Beogradból jelentik: A posta- és táviradaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a telefonbeszélgetések ára ötven kilométeres távolságban december 1-től kezdve három percnként tíz dinár, száz kilométerig terjedő távolságban pedig tizenöt dinár lesz. A díjszabás további része nem tartalmaz olcsóbodást.

— **Az olasz állami tisztviselők fasiszta üdvözléssel tartoznak egymást köszönteni.** Rómából jelentik: A római tartományi főnökség elrendelte, hogy a tartományi tisztviselők kötelesek egymást fasiszta-üdvözléssel köszönteni.

— **Palánka réme.** Noviszadról jelentik: Krnjac Milán bácskapalánkai járási rendőrfelügyelő számos brutális követelt el, amelyek miatt Krnjac már hetek óta vizsgálati fogságban van. Krnjac a noviszadi kerületi törvényszék vádtanácsához kérvényt adott be, amelyben szabadlábrahelyezését kérte. A vádtanács pénteken tárgyalta a kérelmet és elutasította, mert Krnjac ellen újabb feljelentések érkeztek.

— **Revolverlövés a szerkesztőségben.** Szarajevóból jelentik: Csütörtökön éjjel ismeretlen tettesek belöttek a szarajevói Napredak című napilap szerkesztőségének abba a szobájába, ahol Odics Antal főszerkesztő tartózkodott. Odics azonnal telefonon értesítette a rendőrséget, amely nagy készséggel vonult ki a szerkesztőséghez. A merénylet híre csakhamar elterjedt Szarajevóban. A rendőrség rövid nyomozás után előállította a tetteseket két tizenhárom éves inasgyerek személyében, akik ittas állapotban lövöldöztek és véletlenül belöttek a Napredak szerkesztőségébe is.

— **Egy millió kétszáz ezer dináros vámbírság.** Kikindáról jelentik: A beogradi vámvezérigazgatóság 1,200,000 dinár pénzbírságra ítélte Petrovics Nikola kikindai vámpeditőrt. A vámpeditőrt rajtaérték, hogy egy olajszállítmányt, amely az Astra Olajárugyár R.-t. címére érkezett, hamis deklarációval úgy akart elvámolni, hogy a szállítócégnek kevesebbet kelljen fizetnie. Petrovics Nikolával szemben nem épen szükkeblű a kikindai vámbírság. Rövid időn belül kétszer ítélték el azon a címen, hogy a deklarációba alacsonyabb vámtétel alá eső árut írt, mint ami a szállítmány volt. Első ízben 250,000 dinár, a második esetben 770,000 dinár bírságot kapott.

— **Királysértésért vád alá helyezett földmives.** Noviszadról jelentik: Hanik Bozsidar petrovicselói földmivest a novisadi ügyészség vád alá helyezte, mert 1923 szeptember 8-án a petrovicselói vasúti állomáson királysértést követett el.

— **Megölték és kirabolták egy autó utasait.** Magdeburgból jelentik: Janitzki utazó és Dittrich soffőr, akik az egyik berlini kereskedelmi vállalat megbízásából uton voltak, Thüringiában az autóval együtt nyomtalanul eltűntek. Pár nappal később az autót Blankenburg közelében egy kis faluban megtalálták. Az ottani vendéglős elmondta, hogy az éj folyamán egy zavarosan viselkedő ember éjjeli szállást kért tőle. Minthogy a vendéglős az autó párnáján vérvonásokat és egy összevazott bőröndöt látott, gyanusnak tűnt föl előtte az idegen és értesítette a rendőrséget, de az ismeretlen közben eltűnt. A gyilkosság gyanúja azonnal az ismeretlen férfit terelődött, aki a vendéglős előtt Streselzburgernek nevezte magát. A gyanút megerősítette az a körülmény, hogy a következő napon megtalálták a két meggyilkoltakat holttestét. A gyilkosságot a tettes még kedden követte el. A gyilkost letartóztatták.

— **A tüzet sem lehet utlevél nélkül oltani.** Kikindáról jelentik: Szerdán éjjel jelentették a kikindai tüzoltóknak, hogy a Fodor-féle téglagyár mellett a szalmakazalok kigyulladtak s a gyár is veszedelemben forog. A tüzoltók nyomban ki is vonultak. Kiderült azonban, hogy az égő szalmakazalok túl vannak a jugoszláv-román határon. A tüzoltóknak nem volt utlevelük s így nem mehettek át eloltani a tüzet. Mire a romániai Kisteremia községből megérkeztek a tüzoltók, a szalma már elhamvadt. Még szerencse, hogy csendes idő volt, mert különben a tűz jugoszláv területre is átszökkent volna. A tűz ugyanis utlevél nélkül is átjöhét a határon, nem úgy, mint a tüzoltók.

— **Uj elektromos központot épít Zagreb.** Zagrebból jelentik: A zagrebi hydro-elektromos központ építése ügyében kedvező fordulat állt be. Zagreb város tuhvalevőleg már régebben tervezi, hogy a szlovéniai Krsko község mellett felhasználva a Száva vizierjét, hatalmas és modern villanytelepet épít. A vízierők kihasználásáról szóló új törvényjavaslat rendelkezései ennek a tervnek a kivételét már csaknem megakadályozták, míg most Heinzl polgármesternek sikerült elérni a kormánytól, hogy az új villanytelep építését még az új törvény életbeléptetése előtt engedélyezni fogják. Így az új elektromos központ építését valószínűleg még decemberben megkezdik.

— **A gyufa.** Szarajevóból jelentik: Tuhán Klusztafa bankhivatalnoknak, miközben cigarettára gyújtott, a gyufáról egy szikra a szemébe pattant. A szerencsétlen bankhivatalnok egyik szemére megvakult.

— **Rablótámadás Titelen.** Noviszadról jelentik: A novisadi ügyészség vádiratot készített Sfik Ferenc és Ritter Ferenc titeli lakosok ellen, akik november 11-én éjszaka az uccán megtámadták Spinner Ferencet és ezer dinárt tartalmazó pénztárcáját elrabolták. A vádtanács az ügyészség vád alá helyezési indítványát pénteken helybenhagyta.

— **Csődök Kikindán.** Kikindáról jelentik: A velikakikindai törvényszék v. b. Tucakov Ilija téglagyáros ellen a csődöt megnyitotta. Tömeggondnok dr. Wolf Jakab és Lipót ügyvédek, helyettese dr. Szremác János ügyvéd, bej. határidő december 1. Ugyancsak megnyitotta a csődöt a megszőkött v. b. Desser Zoltán gabonakereskedő ellen. Tömeggondnok: dr. Belanics Márkó ügyvéd, helyettese dr. Eidenmüller Elemér ügyvéd. Bej. határidő december 15.

— **Egészségügyi eljárás egy novisadi téglagyár ellen.** Noviszadról jelentik: A novisadi Központi Hitelintézet téglagyárának működése ellen egészségügyi szempontból súlyos kifogások merültek fel az utóbbi időben. Mint-hogy a gyár városi telken van, a városvezetősége bizottságot küldött ki a vizsgálat megejtésére. A bizottság tapasztalatairól legközelebb fog jelentést tenni.

Három teljes eredeti regény, egy eredeti operett, rejtvény, bájnokverseny, sok rajz a

BÁCSMEGYEI NAPLÓ KARÁCSONYI SZÁMÁBAN

— **Egymillió dinárba kerül a noviszadi védgátak rendbehozása.** Noviszadról jelentik: Az árvízvédelmi bizottság helyszíni szemlét tartott a dunai védgátaknál, amelyek — mint megállapították — erősen megromlottak. A bizottság elfogadta Plavšics Nikola városi főmérnök tervezetét. A tervek szerint egymillió dinár költséggel helyreállítják a védgátakat.

— **Noviszadon kártya és kimaradási adót vetnek ki.** Noviszadról jelentik: A városi tanács már elkészült az 1926. és költségvetéssel, amelyet a költségvetési, pénzügyi, gazdasági és jogügyi bizottságok már ismételt ülésekben tárgyalnak, de annak eredményét nem tartották anyagi szempontból kielégítőnek. Ezért utasították a várost, hogy gondoskodjék újabb jövedelmi forrásokról. A szűkebb városi tanács a szombatra újabb egyebhivott bizottságoknak javasolni fogja a kártyaadó behozatalát, úgyhogy minden új játszma kártya után 50 dinár és minden új és régi kártyával játszó játékos után zsebenként 2—2 dinár adót vetnek ki. Ezenkívül a tanács be akarja vezetni német mintára az értékszáporulati adót, amelyet azok a háztulajdonosok tartoznak fizetni, a kiknek ingatlan a városszabályozási terv folytán értékben emelkedett. Végül a városi tanács javasolni fogja az éjjel 11 óra után a kávéházakban és vendéglőkben tartózkodó vendégeknek fejenként egy dinárral való megadóztatását. A város az új adók révén évi egy millió dinár bevételnövelést vár.

— **A torontali magyar közművelődési egyesület közgyűlése.** Becskerekéről jelentik: A torontali magyar közművelődési egyesület december hatodikán délelőtt tizenegy órakor a becskereki kaszinó nagytermében közgyűlést tart. A közgyűlésen megadják a tisztújítást, utána pedig megtartják az ide szezon első matinéjét.

— **A farkasok már kezdik...** Mosztaból jelentik: Vidojevó községben éhes farkasok jelentek meg Knezsevics Milos földbirtokos tanyáján. A farkasok tizenkét juhott felfaltak.

— **Az első rádió-sztrájk.** Londonból jelentik: A rádiótelegrafisták szakszervezete csütörtökön elrendelte, hogy az összes hajókon azonnal lepijenek sztrájkba a drómnélküli táviró emberei. Ez a sztrájk mintegy ötezer alkalmazottat érint.

— **Halálozások.** Noviszadról jelentik: Dr. Orth Mihály bulkeszi nyugalmazott orvos e hó 25-én Noviszadon hatvanhárom éves korában meghalt. Temetése pénteken délután ment végbe nagy részvét mellett. — Schechtl József noviszadi magánzó e hó 25-én Noviszadon meghalt. Pénteken temettek nagy részvét mellett.

— **Tizennégy gőzöst elsüllyesztett a vihar.** Darmstadtól jelentik: A városban hatalmas vihar dühöngött, amely sok helyütt nagy kárt okozott. A darmstadti kikötőben 14 megrakott vontatógőzös elsüllyedt. A rotterdami kikötőben több nagy hajó megsérült. Sok helyütt a lezuhanó téglák, kéményrészek és kidöntött fák sebesítették meg az embereket. A Zuider-tón is elsüllyedt egy vontatógőzös. A legénység négy embere eltűnt. Wolendamban nagy az aggodalom, amiért a kikötőbe még nem érkezett meg a halászflootta nagyréze.

Egészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissességtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

— **Noviszadi sakkverseny.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakkklub elsőosztályú játékosai számára rendezett sakkverseny állása a következő: Csányi István 2½ (1 veszített játszma), Vidor 2½ (2), Kulzsinszki 2 (1), dr. Ilics 1½, Rosenberg Oszkár 1½ (1), Bizam 1 (2), Gribusin 1 (2). — A másodosztályú sakkverseny állása a következő: Stern A'fréd 11 (3 veszített játszma), Farkas Sándor 10 (2), Tranconi 9 (2), Lederer Márton 8½ (7), Perakovics Vladimir 8 (1), Borisov Vladimir 8 (4), Berger Zoltán 8½ (5), Juhász István 7½ (7), Varnusz Márton 7½ (5), Zambauer Ottó 6½ (6), Lipkovics Nándor 6½ (1), Spasics Boskó 5½ (5), Fischer Adolf 4½ (10), Simonyi Sándor 4½ (7), Krausz Zdenkó 3½ (13), Csányi János 3½ (13), Weigenfeld Richard 3 (6), Unghváry Andor 2½ (14).

— **Luther és Stresemann vasárnap utaznak Londonba.** Berlinből jelentik: Luther kancellár és Stresemann külügyminiszter vasárnap utaznak Londonba a locarnói szerződés aláírására.

— **A szubotícai zsidó nőegylet és népkonyha műsoros teadélutánja.** A szubotícai zsidó nőegylet és népkonyha vasárnap délután a Bárány téliertjében műsoros teadélután tart, amelyen szubotícai urilányok fognak szerepelni. A műsor legkiemelkedőbb száma a *Tip-Top* görög fellepte lesz, akik közül Braun Kamilla és a népszerű Kemény Imre jelenetei ígérkeznek a legsikeresebbnek. Klein Böske, Magdics Marió és Csedics Lázár egy-egy énekszámot fognak előadni. Thau Klári szavalt, Strassburger Klári énekel, Kovács Baba és Klein Viktor szalontáncokat lejtenek. A zongorakiséretet Révész Ella látja el.

Hizasság — tudományos alapon

Ha nem Amerikából jönne a hír, azt hinné az ember, áprilisi tréfa. De így nem tréfa, sőt komoly valóság és tudomány. A bosztoni egyetem felavatta a házasság tudományának első doktorát és pedig egy bájos fiatal hölgyet: Audrey Warat, aki holnapután talán már F. G. Woolfne öngyászka lesz. A házasság tudományának első doktorátáját ugyanis a jóeredményű vizsga biztos reményében nemrégiben elfegyjezte az ohioi egyetem tudós professzora, Mr. F. G. Woolf. A házasság tudományának doktorátusát íme követni fogja az első házasságtudományi alapon, Amerika a praxis országa. Így tehát ezen a fakultáson sem tömik tele csupa elvont dolgokkal a hallgatók fejét, hanem a hétköznapi problémáit is feldöleli a tananyag. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint néhány felolvasás pontos címe. Ime: Hogyan válasszam férjemet, vagy miképpen osztom be ... dollárnyi jövedelmünket? Milyen körülmények okozzák rendszerint a házassélt felbomlását? Látszik, hogy egy hölgyre bízta a tantólyam vezetését, mivel az egyik legjobban idősgatott előadás címe nem más, mint a következő: Mit teszek, ha megtudom, hogy férjem naponta titkárnőjével szokott vacsorázni? A válasszal az amerikai híradás adós maradt...

— **Adócsalás egy spirítuszgyárban.** Oszijekről jelentik: A zagrebi pénzügyigazgatóság egy kiküldötté már napok óta az Oszjiekkel szomszédos Csepin községben vizsgálatot folytat egy nagvobbszabású adócsalási ügyben. Feltejesztés tétellett a pénzügyminisztériumban, hogy Speiser Nándor nagybírtokos csepini spirítuszgyárában már évek óta egy rejtett csövön át a termelt spirítusz egy részét elvonja a megadóztatás alól és így hozza forgalomba, miáltal az államnak tetemes kárt okozott. A vizsgálat még nincsen befejezve és így közelebbi adatok nem kerültek nyilvánosságra. Speiser tekintélyes szerepet játszott Oszjiek társadalmi életében és a leleplezés nagy szenzációt keltett.

— **Masa pénzt keres a címe annak a nagysikerű francia vígjátéknak, mely vasárnap este kerül színre a városi színházban a legjobb szubotícai műkedvelők előadásában.** Jelenek vasárnap egész napon át a színházi pénztárnál kaphatók.

— **A sombri műkedvelő-zenekar színelőadásai.** Szomborból jelentik: A sombri műkedvelő zenekar tagjai december ötödikén kilencedikéig minden este előadják „A vörös ember” című színművet. Az előadások jövedelmét a Szokol-Egyesület javára fordítják.

— **Vívómatiné Szubotican.** A szubotici vívóegylet e hó 29-én vasárnap délelőtt tizenegy órakor az egyet helyiségeiben (Dobanovacska-u. 1.) a volt felsőbb leányiskola tornatermében vívómatinét rendez. Az egyet a tagokat és azok családját ezuton hívja meg.

— **Viharok és hófergetegek dúlnak világszerte.** Kopenhágából jelentik: Jütland északi és déli vidékein és a Fünönen orkányszerű hóvihár dühöngött, amely az egész forgalmat megbénította, táviró- és telefonpóznákat döntött ki, megakasztotta a hajóforgalmat. Ötven halászbárkáról nincs hír, amelyeket a Keleti tengeren lepelt meg a vihar. négy gyermek a hófúvásban megfagyott. Hollandia nyugati vidékei felett heves hózivatar vonult el. A viharban sok hajószerecséltenség történt. Terschelling sziget északi partján az Ellen Larsche német gőzös, amely Rotterdamból szénrakományt vitt Németországba, zátonyra jutott. A tizenhét főnyi személyzetet mentőcsónakokon biztonságba helyezték. A Flensburgból Londonba menő Irmgard gőzös is bajba jutott Terschelling sziget északi partján. A hajó erősen megrongálódott, elvesztette egyik csavarját. Miután a legénység nem akarta a hajót elhagyni, egy hollandi vontató gőzös Nieuwe Diepp kikötőjébe vontatta. Ostende mellett a Brogthon angol gőzös már-már elsüllyedt, de a Larissa német vontatógőzös még idejében segítségére sietett és Hoek van Holland kikötőjébe vontatta.

— **A novisadi Szerb Nőegylet teaestéje.** A novisadi Szerb Nőegylet december 6-án rendezi jótékonycélú teaestéjét.

— **A novisadi agrárhivatal új főnöke.** Novisadról jelentik: A novisadi agrárhivatal új főnökéül *Milovanovic Dragutin* miniszteri inspektor nevezte ki az agrárreformminisztérium.

— **Monstre-küldöttség sűrgeti a Beograd—Pancsevó-i hid felépítését.** Becskerekéről jelentik: Dr. *Margan Vladimir* pancsevói polgármester vezetésével legközelebb monstre-küldöttség megy Deogradba, hogy dr. *Sztojadinovic Milán* pénzügyminiszternél, aki tagja a miniszterközeli hidépítő bizottságnak, megsűrgetse a Beograd—Pancsevó-i hid felépítését.

Kraljevbrögi pezsgő a vezető márka

Lakásberendezések, hálók, ebédlők, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és diszebb kivitelben legolcsóbban Braća Goldner jágszékény, fabutor és rézárugyárában szerezhetők be. Subotica, Jugovića ul. 20.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készit Tolstoleva (Ódor-u.) 21.

Mielőtt vásárol jágszékényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jágszékény-, fabutor- és rézárugyárától Subotica, Jugovića 25.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

VIRÁG LEONTIN áthelyezte füzőszalonját Aleksandrova ul. 6. sz. alá

HÁZHELYEK

ELADÓK. — Érdeklődni lehet dr. Matijević közjegyzőnél.

LEGUJABB

Megalakult a Briand-kormány

Párisból jelentik: Pénteken délután megalakult az új francia kormány s a miniszterek letették az esküt. A kormány a következőképp alakult:

Miniszterelnök és külügy: *Briand*,
Igazságügy: *Chautemp*,
Belügy: *Delbies*

Pénzügy: *Loucheur*,
Hadügy: *Painlevé*,
Közoktatás: *Roustand*,
Kereskedelem: *Daniel-Vincent*,
Közmunka: *Demonsie*,
Munkaügyi: *Dourapour*,
Gyarmatügy: *Perier*,
Mezőgazdaság: *Durand*

Forradalom tört ki Kinában

Csang-Cso-Lin csapatai fellázadtak — A pekingi kormány lemondott — Forradalmi bizottság vette át a hatalmat

Londonból jelentik: Nagy izgalmat keltett Angliában a lapoknak az a jelentése, hogy Kinában a baloldali pártok puccsszerűen kezükbe ragadták a hatalmat. A *Daily Telegraph* szerint

Mukdenben Csang-Cso-Lin csapatai fellázadtak és a forradalmárok mellé állottak.

Maga a vezér, Csang-Cso-Lin csak úgy tudott megmenekülni a lázadók elől, hogy fia áruhában kivitte a városból. A felkelő katonák, akiket a

szovjetügynökök lázitottak fel, felszóltatták a pekingi kormányt, hogy adja át a helyét egy forradalmi bizottságnak.

A kormány, miután most már semmi fegyveres erő nem áll rendelkezésére, lemondott.

A forradalmi bizottság, mely a hatalmat átvette, az egész országra ostromállapotot hirdetett. Csang-Cso-Lin bukásával egész Kína a baloldali pártok kezébe került, melyek mögött Szovjetország áll.

KÖZGAZDASÁG

Négy új fizetéseképtelenség a Vajdaságban

Uzsorakamatok tették tönkro egy gabonakereskedőt

A súlyos gazdasági válság és a nyomasztó adóterhek megrendítik a vajdasági kereskedelmet és egyre több fizetéseképtelenséget idéznek elő.

Az újabb fizetéseképtelenségek közül egy kiszácsi gabonakereskedő: *Gedelofski Andrija* fizetéseképtelensége a legnagyobb és érzékenyen érinti nemcsak a kiszácsi és petrováci gazdákat, de a novisadi és sombri gabonakereskedőket is.

Gedelofski Andrija egyszerű földművelőből a háboru végével gabonakereskedő lett és minden gabonakereskedelmi szakértelem nélkül kezdett bele új szakmájába. Könyveket nem vezetett és így sohasem tudta, hogy hányadán áll. Az utóbbi időben már erősen küzdött anyagi nehézségekkel, amelyekben úgy segített, hogy uszorakamatokra felvett pénzzel dolgozott. Végül kamattartozása jóval több volt, mint tőketartozása.

Gedelofski Andrija tartozásai megközelítik a kétmillió dinárt, míg aktívái alig tesznek félmillió dinárt.

Legérzékenyebben a novisadi kereskedelem van érdekelve. *Gedelofski* nem is tudja pontos státuszát és így konkrét egyezséget nem is ajánlhatott fel, de csütörtökön és pénteken személyesen közölte hitelezőivel, hogy egyezkedni kíván. Egyezkedési esélyei teljesen kilátástalanok. Több hitelezője, törvényszerű könyvvezetés hiánya miatt, büntető feljelentéssel fenyegetődik.

A másik fizetéseképtelenséget egy novisadi cég: *Omer Béla* gabonakereskedő jelentette be, egyelőre csak hitelezőinek. *Omer Béla* két éve önállóította magát és szűk anyagi viszonyok közt szorgalmasan dolgozott, de a nehéz gazdasági viszonyokkal nem tudott megküzdeni és kénytelen volt fizetéseképtelenséget jelenteni. Passzívái ötszáz ezer dinárra rugnak, míg aktívái százötvenezer dinár körül vannak. A fizetéseképtelenségét kizárólag a novisadi piac van érdekelve. *Omer* harminc százalékos egyezséget ajánl hitelezőinek, amelyet azonban azok nem fogadnak el.

Fizetéseképtelenséget jelentett még be *Belánovics Milán*, zemuni textilkereskedő cég, amelynek passzívái 247.236 dinárra rugnak, míg az aktívái 96.150 dinárt tesznek ki. Az egyezkedés a novisadi Hitelezővédegyelet közbejöttével történik.

Végül fizetéseképtelenné vált *Brenner Fülöp* tovarisevói textilkereskedő is, amelynél főleg a novisadi piac van érdekelve. A státus összeállítása most van folyamatban és az egyezési tárgyalásokat szintén a novisadi Hitelezővédegyelet közvetíti.

Csődbe került az egyik legnagyobb apatini kosárfonógvár. Apatinból jelentik: *Keszler Péter* kosárfonógvára csődbe jutott. A gyár passzívája egy millió dinár.

Megszűnt a Vajdaság legnagyobb bazárja. Novisadról jelentik: *Fischer Sándornak*, a »Fehér Kutya«-hoz címzett bazárja, mely a Vajdaság legnagyobb bazárja, a cégfőnök halála folytán megszűnik. Az özvegy a helyiséget átadta a zemuni *Piszker és Kronstein* partómagykereskedő cégnek, amely már karácsony előtt a bazár helyiségében nagy illatszernagykereskedést rendez be.

Legjobb időn az **Album** Kapható minden jobb könyvtárakban.

SPORT

Novisadi sportprogram. Novisadon vasárnap mérkőzik a városi válogatott B. csapata a novisadi alosztály 11. osztályú válogatott csapatával. Kedden pedig Novisad és Beograd város reprezentatív csapatai mérkőznek meg egymással.

PAKOVANJE IZ OBLASTI SUBOTICA
ODIO RATOL ZAGREB, BIJEKA 21.

RUHA SZÜKSÉGLETÉT legolcsóbban s legizsésesebben szerzheti be NÁVAY ISTVÁN DIVATSZABÓNÁL Subotica, Somborski put 2. Garantált angol és cseh szövetekből dus választék!

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. november 27.

Budapest deviza 1262—1266, valuta 1252—1266.

Prága deviza 59,985—60,485, valuta 59,75—60,25.

Berlin deviza 7,43—7,45 milliárd márka, valuta 7,38—7,42 milliárd márka.

Bécs deviza 1252,50—1256,50 valuta 1247,50—1256,50.

London deviza 273.

Newyork deviza 177,25.

Zürich, nov. 27. Zárlat: Beograd 9,175, Páris 20,20, London 25,155, Newyork 519,25, Brüsszel 23,50, Milanó 20,98, Amszterdam 208,70, Berlin 123,60, Bécs 73,15, Szófia 3,775, Prága 15,375, Varsó 74,50, Budapest 72,70, Bukarest 2,36.

Beograd, nov. 27. Zárlat: Páris 222, London 273,80, Newyork 56,42, Zürich 10,89, Milanó 229,25, Berlin 13,47, Bécs 7,65, Prága 167,50, Budapest 7,91, Szaboloniki 72, Bukarest 25,40.

Zagreb, nov. 27. Zárlat: Páris 217,77—221,77, London 272,95—274,95, Newyork 56,16—56,76, Brüsszel 256—260, Trieszt 227,45—229,85, Amszterdam 22,62—22,82, Berlin 13,40—13,50, Bécs 291,70—301,70, Prága 166,58—178,58, Budapest 0,0788—0,0798, Bukarest 26,20—27,20, Zürich 1085,40—1093,40, Valuták: Dollár 55,60—55,20, Lira 226,30—228,70.

Novisadi terménytőzsde, nov. 27. Buza: 7 vagon bácskai 255—260 dinár, 2½ vagon szerémi 77—78 kilós és 2%-os 260 dinár. Zab: 1 vagon bácskai, Kelebia paritás 175 dinár. Tengeri: 4 vagon bácskai 150—153 dinár, 2 vagon bácskai új 100 dinár, 5 vagon bácskai március—áprilisi Tisza állomás, fizetendő január—áprilisi 140 dinár, 10 vagon bácskai március—áprilisi 135 dinár, 5 vagon bánáti március—áprilisi 100%-os kassza, hajóállomás 124 dinár, 2 vagon szerémi 110 dinár. Bab: 2 vagon szerémi 190 dinár. Liszt: 3 vagon 0-ás G. bácskai 400—404 dinár, 3 vagon 2-es kenyérliszt 350—354 dinár, 1 vagon 5-ös bácskai kenyérliszt 304 dinár. Korpa: 5 vagon bácskai jutásakban 105—107 dinár. Irányzat: szilárd.

Szombri gabonátőzsde, nov. 27. Buza: szombri 255—260 dinár, szubotici 257% dinár, oszijekai, szerémi 250—255 dinár, bánáti 255—260 dinár, begavidéki 260—265 dinár, bácskai 170% dinár. Zab: szlavóniai 175 dinár. Árpa 140—180—190 dinár. Köles 135—140 dinár. Tengeri szombri, novisadi, szubotici 150—155 dinár, száritott 145—150 dinár, új tengeri 105—110 dinár, januári kassza 107 dinár, áprilisi duplikát 140—145 dinár. Liszt 0-ás GG. 420 dinár, 0-ás G. 390—410 dinár. Korpa 110—115 dinár.

Budapesti terménytőzsde, nov. 27. A terménytőzsdén az irányzat szilárd, főként búzában és rozsbán. Az amerikai piacokról ma az ottani nemzeti ünnepek miatt nem érkezett tőzsdei jelentés, a kanadai jelentések azonban a buza további drágulásáról szólnak, így Winnipegben a decemberi buza ma is háromnegyed centtel drágult.

Függetlenül a tengerentuli szilárdságtól, a budapesti tőzsdét egyrészt az olasz részről mutatkozó élénk kereslet, másrészt a budapesti és bécsi kontremmin sürgős fedezési vásárlásai megszilárdították.

GAZDASÁGI KÖNYVJEGYZÉKET három dinár postabélyeg beklüdpése ellenében küld GARAMSZEGHY DEZSŐ könyvkereskedő, NOVIVRBAS

Az öregség nyomait az arcon és a kopaszságot

egyszerűen el lehet kerülni két kipróbált, megbízható és évek óta kedvelt szerrel: I. Feller-féle valódi kaukázusi Elsa

arc- és bőrpomádé megőrzi a fiatalos és szép arcbőrt, legjobb szer a szep-lők, bőrtisztítatlanság, vörös és érdes kezek ellen, megszünteti a mitesszereket és májfoltokat. A rendszeres masszázsszázs kisimítja a ráncokat. II. Feller-féle erős Elsa-hajkenőcs, amely a kor-

pát megőrzi, megóv bennünket a hullástól és a korai őszinéstől, a durva haját puhává és simulékonnyá teszi. Mindkét Elsa-pomádé ára egyfor-ma. Próbára 2 tégely az egyik tégelyből, vagy mindkét szerből egy tégely csomagolással és postadíjjal együtt 38

dinár, de csak a pénz előzetes beküldése ellenében, mert utánvétellel a portóköltség 10 dinárral több. A megrendelést így kell címezni: Feller V. Jelölő-gyógyszerész, Stubica donja, Hrvatska, központ 185.

NYILTÉR.

„NADA“ Kiházasító- és „DAR“ Szülészeti Segély Egyesületek megalakultak és tagokat Harambašićeva ul. 25. sz. alatt (Jogakadémiával, volt Tanítónőképzővel) szemben még felvesz.

Pályázati hirdetmény

A novisadi zsidó hitközség előjárósága pályázatot hirdet a pászka (macoth) sütés jogának bérletére. Részletes, mindenre kiterjedő ajánlatok f. h. november hó 10-ig adandók be a hitközség irodájába.

Felvilágosítások ugyanolyan kérhetők.

Az előjáróság

Jugoszláv, szerb és horvát NEMZETI-ZASZLÓK

tiszta gyapjuból, szine nap és víz ellen garantálva van

60 cm. széles	90 cm. hosszú	Din.	45.-
75 " "	120 " "	" "	70.-
100 " "	150 " "	" "	100.-
120 " "	200 " "	" "	150.-

a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve, bárhova, utánvétellel 10 dinárral több, szállít **KLEIN és WINKLER Subotica, Trumbićeva ul. 22.**

Egyedárusítók minden városban kerestetnek.

Famegmunkáló telepünk likvidálása folytán olcsón eladó és egyenkint is megkapható

- 1 50 HP Lanz-féle tulhevitővel felszerelt félstabil gőzgép
- 1 egyenáramu 115 voltos 16 KW. AEG típusu dynamo gyári csomagolásban
- 1 egyenáramu 120 voltos 7 KW dynamo
- 1 egyenáramu 110 voltos 6.50 HP Ganz-féle villanymotor
- 1 felszerelt kapcsoló tábla és vezetékek
- 1 650 m/m Vollgatter 95 m. sinnel és befogó kosikkal
- 1 szalagfűrész 800 m/m
- 1 szalagfűrész 750 m/m
- 1 „KS“ körfűrész 500 m/m felnyitható vasasztalal
- 1 egyengítő gyalugép 510 m/m
- 1 vastagoló gyalugép 700 m/m
- 1 marógép 50 m/m tengellyel
- 1 marógép 60 m/m tengellyel, csapolóval kombinálva
- 1 hosszlyukfűrész
- 1 automatikus gyalukésélesítőgép
- 1 gatterfűrész köszörűgép
- 1 tűzifa körfűrész 600 m/m
- 1 modernül berendezett lakatosműhely vasesztergappaddal, furógéppel és különféle szerszámmal

Minden csak kevéssé használt, a legjobb állapotban. Továbbá új és használt gépszijak, transmiszsió-vorgelegekerekkel és kuplungokkal, fagyajlapok, furnírprések, enyvező-szorítócsavarok és mindenféle asztalosszerszám

Megtekinthetők és az árak megtudhatók a

„VERA“ Faipari Részvénytársaság felsz a. Kovin (Bánát SHS)

Csehországi vászonárú

vásznak, szövöttáru, damaszt asztalterítők és szalvéták, damaszt törülközők stb., Inlet, chiffon, batiszt és szövetek stb.

JOSIP ŐRHÁK

Szövöttárugyár. Rothkosteletz, Tschechoslovakie.

FIÓK:

ZAGREB I.

Postafiók: 234. — Kérjen árjegyzéket!

Csehszlovákia pompás ásványvize a legjobb asztali ital!

SALVATOR FORRÁS
Presov (Slovensko)

Felülmulhatatlan vese, hólyag, vizeleti és epebántalmáknál

Kapható gyógytárakban, drogeriákban és csemegekereskedésekben valamint az egyedárusító főleraktnál

„MINERALIJA“

M. MATIĆ I DRUG NOVISAD. — TELEFON: 489

„ARGUS“ Általános Információsiroda BEOGRAD
JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megóv kelleni levelezésektől és veszteségektől
ARGUS összeköttetéseket szerez vásárlóképes házaknál
ARGUS kiváló lehetőségeket teremt
ARGUS olcsón, realisan és biztosan végez üzlesterjesztést
ARGUS közli a kült. állami szállítások t.
ARGUS több ezer elsőrendű referenciával rendelkezik

Hitel tudósító előfizetési árak:

10 információ	400 dinár,	25 információ	875 dinár
50 információ	1500 dinár,	100 információ	2500 dinár

Táviratcim: ARGUS—BEOGRAD

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. Subotica Tel. 190 és 192

Táviratcim: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi bérpalota.

Engross és irodák: Wil o-ova ulica 7.

Kender-, len-, jutaárak, pokrócok, szőnyegek, kárpitoscikkek.

Butorszövetek kiárusítása gyári áron

AJÁNDEKBA ADUNK

- 1 Citroen autómobil
- 1 Radió készüléket, Neutrodyne 4 lámpásat New-York „Ware“ gyártmányt.
- 1 utigramofont-hörkazettában 6 lemezzel, New-York „Sonora“ gyártmányt.
- 7 vigaszdíjat

Azon 10 vevőnek, akik ezen reklám-árúsításunk ideje alatt valaamit gyártmányainkból vásárolnak. Egy üveg parfüm 30 dinár, amellyel együtt egy szelvényt kap, amellyel fent e ösörölt ajándékok orsolásában résztvesz. E reklámárúsítás folyó évi december hó 15-ig tart és a sorolás eredménye mindazon lapokban közzétetik, amelyekben jelen hirdetéseink megjelentek. Azok a vevők, akik a zairebi vadászkiállítás alatt szelvényeket kaptak, szintén résztvesznek a sorolásban

VEL-BEŰKEREKEN: Emerich Stajelschmidt

VEL-KIKINDÁN: NIKOLAUS STEIN

VRŠCON: Aleksandar Stelner

PANČEVÓN: Mirko Ličanin

SOMBOBAN: Bazar Karl Lukacs

SUBOTICÁN: „Nada“ drogeria Karadjordjev trg

NOVI-SADON: Julka Neraič Željeznička ul. 59.

Nagyobb városokban mindentit egy üzlet vezet és árusítja a ár mányain at és ez a megfelelő helyi lapban közzétetett. Egyéb helyekről megrendelések di ekt pósta útján eszköziendők és szállítatnak, ha hozzáak az összeg és 10 dinár portóköltség előre beiktudetik.

PARFUMERIE „AIDA“ ZAGREB

Opatička ul ca 12. 9241

KERESÜNK

a subotici piac részére a fa- és szénszakmában jól bevezetett

HELYI ÜGYNÖKÖT

Ajánlatok e lap novisadi fiókjába kéretnék.

Értesítés.

PAPIRÜZLETÜNKET ZRINJSKI TRG 1.

szám alá helyeztük át.

Üzleti könyvek, irodai felszerelések, lovólapok, falinap árak és karácsonyi diszek óriási nagy választékban.

Viszonteladóknek nagy árengedmény.

„PAPIRUS“

MEGJELENTEK A

Minerva Naptárak

1926-ra

- Vajdasági Magyar Naptár
- Jézus Szent Szive Naptár
- Gazdák Naptára
- Petőfi Naptár
- Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, római katolikus protestáns és görögkeleti ünnepek, izraelita nap, tár, az ünnepnapok vörösbetűvel való feltüntetése-katolikus, protestáns és pravoszláv vasárnapi zsoldárok feltüntetése, a nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses százesztendő s jövendőmondó, az 1926. év csillagászati és kortani jellemzése, az ünnepek dátuma, az állami ünnepek, iskolai szünetek, a nap és holdfogyatkozás, a bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata, a névnapok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. A naptárak színes, mélynyomású, művészi kemény fedőlappal vannak ellátva.

Naptáraink szétküldése csak viszonteladók részére már megkezdődött s a rendeléseket a beérkezés sorrendjében expedáljuk.

SIESSEN MEGRENDELÉST TENNI! MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA

„DAMA“ FEHÉRNEMUSZALÓN

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyét, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; aszur, tüaszur, filé-tírré és himzésekkel

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Jegygyűrűk, órák, ékszerek

legolcsóbban,
részletfizetésre:

Szombati Saroltánál

Subotica, Vilsonova ul. 20.

9143 A főpostával szemben

Minden vevő, aki 500 dinár
összegben vásárol

**ingyen kap
3 méter vásznat**

Árainkat 50%-kal leszállítottuk
Figyelje meg olcsó árainkat
és áruink kiváló minőségét

Szövetokkázio

140 cm-es tisztagyapju kockás szövet	65 dinár
140 " " télika átposztó	100 dinár
140 " " télikabát krümmer	120 dinár
140 " " egész finom, tiszta gyapju, velurok 300 dinár helyett	140 dinár

Braća Löwy, Subotica
Jelačićeva ulica 5.

Kiskápolna mellett

Ügyeljen a holnapi lapban megjelenő
VÁSZONOKKÁZIO HIRDETÉSÜNKRE

10158/s

Legelőnyösebben ajánlok:

**FELTÖRT DIÓT
DIÓT
MANDULÁT
MOGYORÓT
JÁNOSKENYERET
LEKVÁRT**

továbbá az összes fűszer- és csemegeárukat,
kül- és belföldi pezsgőket, likőröket
nagyban és kicsinyben.
Nagy raktár Litke For England De Lossy
és Bouvier pezsgőkben

Róza Schäffer
Subotica

VII., Pašičeva ulica 7. szám

Üzemnagyoobbítás miatt eladó
VILLANYMOTOR

85 HP 2000 voltos

Fiat-TEHERAUTÓ

kifogástalan 2 tonnás

COMPRESSOR

jéggyártáshoz

HAMBURGER JÉGGYÁR, SUBOTICA

10031

Friss

maróni, narancs, citrom, carobi mazsola,
mandula, mogyoró, berber, califat és
alexandriai datolya, füge füzéres,
kosaras és zsákos, alméliai
szőlő és mindennemű
déli gyümölcs.

Közvetlen behozatal, állandóan raktáron napi áron.

Weisz József déli gyümölcskereskedőnél
Subotica, Sokolska ul. 2. (a volt Narod kávéház helyiségében)

Keresünk azonnali belépésre perkt gyors- és
gépíró német levelező

tisztviselőt esetleg tisztviselőnőt

Ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével „Nagyobb vidéki gabonacég” jellegre a kiadóhivatalba
kérünk

10258

Radio

-készülékek eredeti
„BROADCASTING”

és saját gyártmányu, gyári árakban a
BROADCAST.
SHS és Balkán vezérképiseletnél:

KONRATH D. D. SUBOTICA

Savo Tekelija
ulica 79. szám,

Telefon: 6-23

Komplett készülékek

- Alkatrészek
- Akkumulátorok
- Anodbatteriak
- Dupla fejhallgatók
- Brown hangszórók
- Lámpák
- Mérnöki szaktanács
- és rajz önépítőknak
- Rádióbemutatók
- nappal és este
- Engedélyek gyors megszerzése.

Juras Mühlen

Lerakat:

ÖHLER-BLATTMAN
cégnél

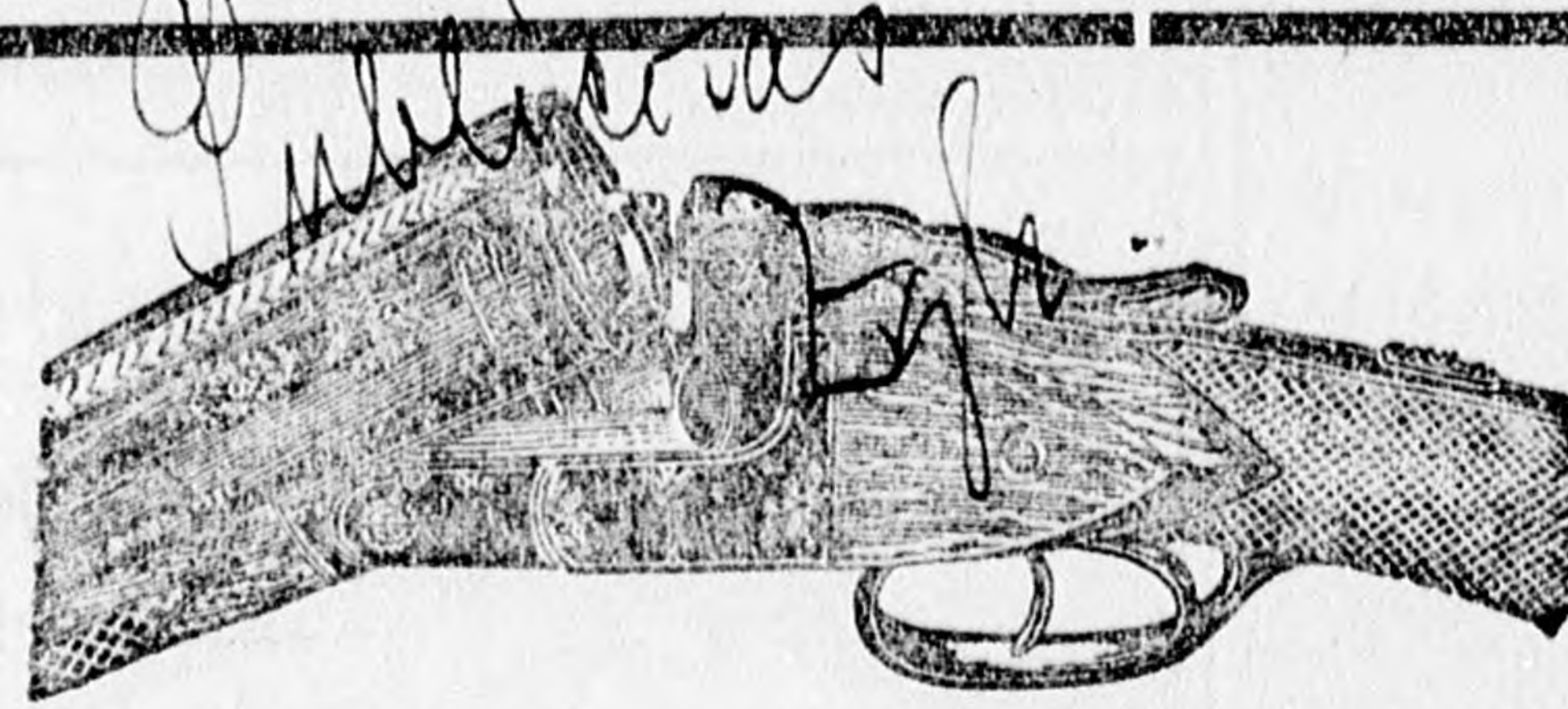
Tulajdonos

MEIER A.

NOVISAD

a Limanon 9668

VADÁSZFEGYVEREK és LŐSZEREK

a leghíresebb német, belga, spanyol és olasz gyárakból állandóan
és nagy választékban raktáron. A fegyverekért teljes jótállást
vállalunk. Kereskedőknek és vadásztársulatoknak nagy engedmény.

ARJEGYZÉKET BÉRMENTVE KÜLDÜNK

ELSŐ JUGOSZLÁV FEGYVER és LŐSZER KERESKEDÉS

S. KOČANDA ZAGREB

PRERADOVIČEV
TRG — BROJ 1.

72-1

NOVISAD

Trg Oslobođenja br. 2.

Női- és férfi divatárúzet
Matice épületben üzlethe-
lyiségem felmondása folytán

**végeladásnál is
olcsóbb
elárusítást**

rendezek, ahol az összes
raktáron lévő női- és férfi
téli ruhák, harisnyák, gomb-
bók, csipkék, szabó-kellé-
kek, női- és férfi zsebkend-
ők minden elfogadható ár-
ban és beszerzési áron
tul is elárusítottok.

Schwarz Vilmos
női- és férfi divatárú
üzlete

NOVISAD

Trg Oslobođenja br. 2.

Értesítés

Értesítem n. b. vevőimet és
a t. vásárló községet,
hogy üzletembe bevezetlem
a legfinomabb

csemegeáru

Módomban van a t. vásárló-
közönségnek állandóan friss
és izletes csemege valamint
fűszerárúval
szolgálni,

**Kívánatról házhoz
szállítunk.**

Likőrök, asztali borok
állandóan kaphatók!

Schick Márton

fűszer- és csemegekereskedés
SUBOTICA, TEPLJAC

Gyenge férfiak

kik szexuális gyengeségben
(impotenciában)

szenvednek, feltétlen ren-
deljék meg a

LIBIDIN-t

Külföldi orvos-tanár által
szabadalmazva. Gyorsan és
gyökeresen gyógyít. Erdek-
lődni főképviseletnél
Subotica postafiók 126.
10095

Új cserépkályhák

1600 Din.-tól beállításal
kaphatók

Átalakításokat
jutányos árban
elvégeztet

Takács Mihály
cserépkályhás

Agina ulica 2. szám
(Városi zeneudomgökt)

MALOMBERLET
képek B. B. Nagy
Röskönyben. Ajánlatok a
vélkező címre küldve.
Butler méraék Hegyvidék,
Kosovska ul. 53. 10149

2 éves száraz akác
**BOGNÁRFA és
KOMLÓKARÓ**

minden mennyiségben
kapható

Szemző Bélánál
Subotica

Rum- és likőreszenciák

legjobb
minőségben

Drogeria
LANDAUER SUBOTICA

KORZÓ MOZI

November 26—29
csütörtök—vasárnap
Vidámság, kacaj, szerelem és jazz-band!!
A szezon kiváló vigjáték újdonsága
Huszárszerelm
szellemes ötletekkel fűszerezett vigjáték 7 elvonásban
Főszereplők:
Edith Meller, Georg Alexander
Hétfőn
QUO VADIS...?
Első alkalom kezdete hétköznap 4, 6 és fél 9
vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

LIFKA MOZI

Egész héten
Paramount világfilm!
Színezett jelenetek!
TIZPARANCSOLAT
2 részben.
Mindkét rész egyszerre.
Ének és zenekísérettel!
Előadások kezdete naponta
1/2 4, 6, 1/2 9 órákor

NEMZETI MOZI SOMBOR

A világ, írj
TIZPARANCSOLAT
Hétfőtől—csütörtökig

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, egyszerű, vagyonos körökben díszkréten közvetít *Faragó Jenő* irodája, Budapest. Népszínházutca tizenhat. Cégjelzésellen levelezés. Fővilágosítás díjtalan. — Személyes megbízatás esetén előleges költség nincs!

Orthopédiai vállalat
Subotica

Ezton értesíti t. ügyfeleit, hogy vidékről is vállal és készít férfi, fiu vagy nő betegeknek pontos méretet vagy negatív gipsz-moделlek szerint mindenféle csonkra műlabákat, műkezeket, egyenesítőket, invalidus testekre acélból mellfűzőket nikkelbeve és bőrözve budapesti Dollinger klinika és Hessen orvostanár módszere szerint. Borda-törés, benulás és amputálásra garancia mellett készít vazakat, raktáron tart betegelő kocsikat pneumatikus gumikerekekkel, gölyökönforgó, kórházak, orvosok részére műtőasztalok, műszerek stb.

Tegyen megrendelést.
A céget jegyezze fel.
Aleksander Ignác
Subotica 9519
Majšanski put. 17. Városi magazzinnal szemben.

LEVELEZÉS

Intelligens nő házvezetőnői állást keres idősebb urnál, házaspárnál vagy plébánián. Branka Rudičević ul. 21. Senta.

Gyógyszertárban gyakornoki állást keres 18 éves rom. kath. leány érrettségi bizonyítvánnyal. Leveleket »Állást keresek« jelige alatt a kiadóba kér. 10133

Gabonaszakmában hosszú gyakorlatú bíró, jelenleg vezető állásban levő önálló tisztviselő állást keres szakmabeli vagy ma-lom nagyvállalatnál. — Megkereséseket »Mérlegképes 100« jeligére a kiadóhivatalba kér. 10235

Fiatal házaspár házmestri állást keres. Cim a kiadóban. 10236

Deutsches Kinderfräulein wird zu 2 kleine Kindern gesucht. Anträge an U. Vuković, Ciril Metod trg 6. 10268

Hó- és sárcipők javítását elvállaljuk gummivulkanizáló műhelyünkben. Weigand & Co., Subotica, Pajze Kujundžića ul. 4. 10252

Sok munka miatt egy idősebb önálló ódássegéd kerestetik. Markovics Ferenc ékszerész. Sombor, Kralja P. 6. 10251

Cukrászdába, büffébe és csemege-üzletbe egy ügyes kiszolgálóéány felvétetik. Fényképes ajánlat. Cim a kiadóban. 10253

Dió
idei kaja 10 dinárért futu, bakokban, zsák 10 dinár
Prima főt akácfa-mé 15 dinárért kapható
Rein Márkusnál
Brod na/Sa.

Tisztviselő, ki szerb nyelvet is beszél, kitünő kéz-írással irodai, áruszállítványozási szolgálatokban jártas, utazó is, állását megváltoztatná. Megkereséseket »Szerényigényű« jeligére a kiadóba. 10242

Házmesternek felveszek gyermektelen házaspárt. Kőműves előnyben. Cim a kiadóban. 10248

BILLIÁRDOK

és felszerelési cikkek kaphatók
S. Müller i Sinovi
cégnél
Zagreb, Gunduličeva ul. 38
H. Seifert & Söhne W en
cég. Jugoszláviai egyedülistől

Bácska, Paranyában jól bevezetett utazó állást keres. Ajánlatokat »Szorgalmas« jeligére a kiadó továbbít. 10238

Gabonabevásárlását vagy bevásárló telep vezetését nagy cégtől elvállalja elsőrendű referenciával rendelkező tökéletesen szak-képzett gabonakereskedő. Meghívásokat »Képzett kereskedő 1925« jeligére kér a kiadóba. 10236

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatgottól és almasd költségvetésénél. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dr. Csak felhívogott jelige leveleket továbbítunk. Kérdésekben kérek válambröyeg mellőzést.

CHAT NOIR
KAFFE RESTAURANT

a Bárány szállóval szembeni kis utcában (Vojnovičeva u. 3.)
Abonama: havi 750 dinár, étlap szerint
Ebéd: menü 4 fogás 13 dinár
Vacsora: menü 3 fogás 12 dinár
MEGNYILIK DECEMBER 1-ÉN

Himzőnök és tanulóé-nyok felvétetnek. Cim a kiadóban. 10259

Raktár-helyiség

padlós és száraz, vasajtókkal, nagy befogadó érrel 1926 év február 1-től kiadó.
Érdeklődni lehet a Zrinjski trg 24. számú házban a há-talajdonosnál. 9821

VÉTEL-ELADÁS

Csepőlgarnitúra. Egy Máv. magánjáró 12 légkörös 2 hengeres Kompon gép, teljesen újonnan átalakított 54 colos csepőlével. Egy 8 HP Marshall Gál láncos magánjáró 48 colos Hoif-herr csepőlével. Társaság feloszlása miatt intárvosan eladó. Kaszap és Társai. Mol (Bačka). 10243

Rövid zongora. keresztthuros, kitünő hangú eladó. Szilvásy F., Vilsonova ulica 36. 10267

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA

üzletét
Sokolska ul. 2 alá
(volt Gombkötő-utca)
Kunetz-házba helyezte át.
Ajánl: Elsőrendű meszel, és cementet, legjobb minőségű száraz portmentes re-to-ta faszenet és elismert la pács—szabóesi két zer mosott kovácszenet
Telefon 551. 9723

12 HP német gyártmányú benzinnmotor jókarban levő. eladó. Szivógázra átalakítva üzembn látható. Úveges Antal, Bačka-Topola. 10128

Rövidárunak és női kalapoknak megfelelő állványok, használt konyhaedények, zsiros hordók eladók. Tolstojeva ulica 25.

16l bevezetett cukrászda vidéki városban bodegával eladó, esetleg bér-beadó. Cim a kiadóban. 10137

Neumann Mór Karadordev trg 12.
volt
könyv-, zenemű-, „Národ“ kávéház
írószer és Kunetz-féle házba
papirkereskedését helyezte át.

A kiházasító egyesületek tagjai
10 százalékkal olcsóbban vásárolhatnak mint bárhol és ingyen esküvői fényképet kapnak
ÁDÁM ÉKSZERÉSZNÉL SUBOTICA
Rudić ulica 6. — Sugár fűszeres-ház.
9833

Fladó egy 2. sz. Wertheim szekrény és egy kerti garnitúra dr. Hirth Ferenc ügyvédnél. 10109

Barnaszén 26.— dinár métermázsája. Előjegyezni és befizetni a Centralna Banka pénztáránál Aleksandrova ul. 4. 10155

16 HP szivógázmotor teljesen üzempékes állapotban jutányos áron eladó. Holzhacker Boldizsár, Bajmok. 10135

Van szerencsém t. evőimert értesíteni, hogy műhelyemet november 1-én saját házamba III. Sremska ulica 6. (ezelőtt Bimbó utca) helyezem át. Ugyanott mindennemű javítást elfogadok és kérem szives pártfogásukat.
Tisztelettel
Czirok József cipész. 9711

Fiat-autó 501. tip. teljesen jó állapotban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 10179

FIFI KÖLNI VIZ

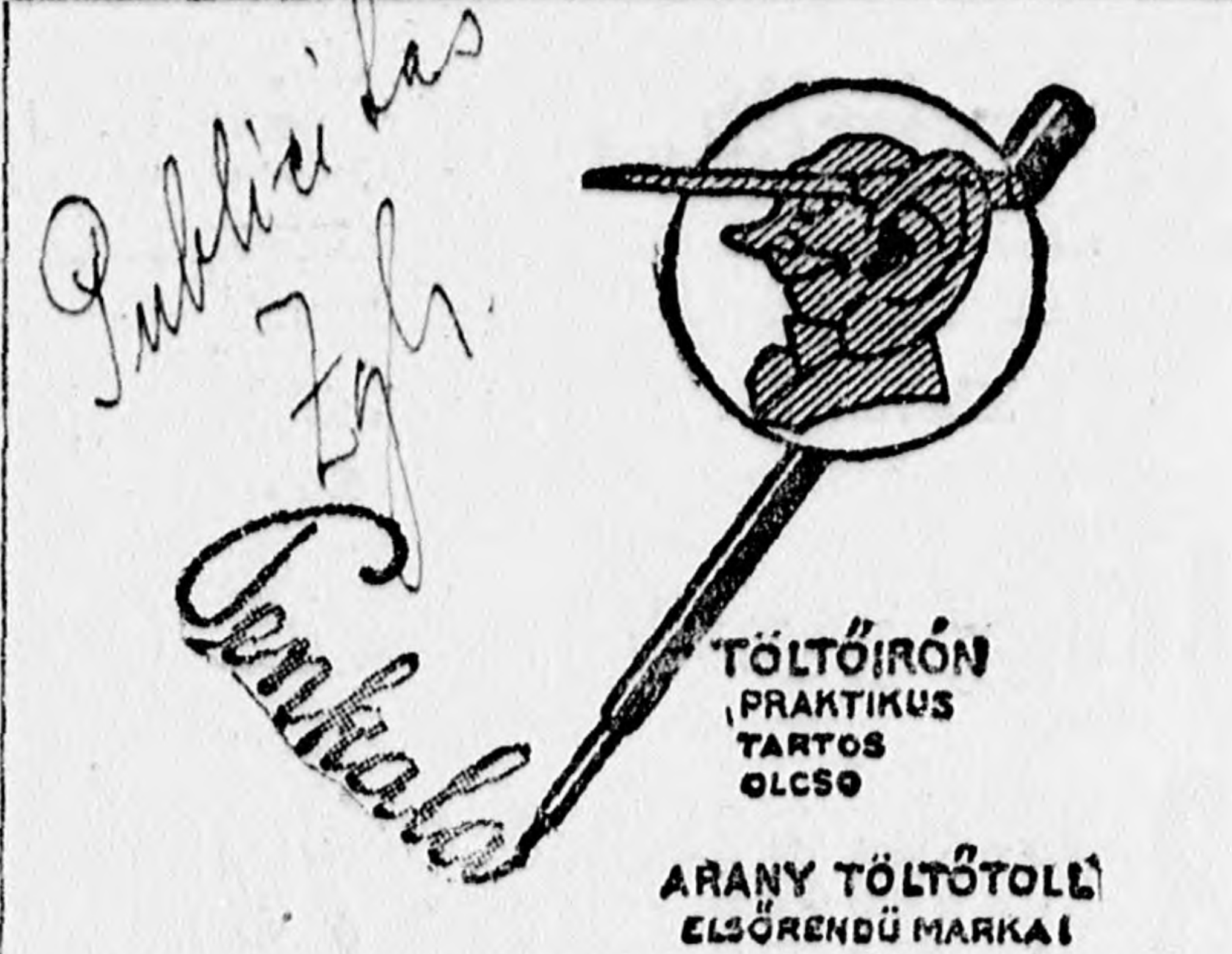
Készíti **PINTÉR** gyógytár
Füördök 25—30 literesek használtak de kitünő minőség és azonnal tölthető állapotban nagyobb mennyiségben igen jutányos áron kapható. Frank Sándornál, Vilsonova ulica 22. Subotican.

Fianinó eladó, Krombholz, Vilsonova ul. 28. 10195

Teljesen új 6 HP Skoda benzinnmotorok olcsón eladók. Weigand & Co. autótógarázs Subotica. 10213

28 lánc prima szántó szép szállással Mali-Idioš alatt olcsón eladó. Bömeches közvetítő iroda Bačka-Topola. 10206

Eladó száz hektóliter 1923. termésheli óbor. — Fodor Miklós horgosi szőlőgazdaságában, kisebb tételekben is. 10242

Ingyen egy divates sanka minden vásárlónak, ki ruhaszükségletét Földes Samu ruházletében szerzi be. Jelenleg a Jugoszlavenska Banka épületében, a főtéren. Az összes raktáron levő árukat: bőrkabátokat (Din. 975), szőrmegalléros és béléses téllkabátokat, elegáns raglá-nokat (Din. 750), gyer-mekkabátokat, divatos nőikabátokat (Din. 700) és leányköpenyeket 20% dr-engedmény mellet árusítom ki, üzletáthelyezés miatt. Hivatkozoz az újsághirdetésre. 5984

W. H. F. teherautó 40 HP jókarban, jutányosan el-adó. Zonda Pál, Vel.-Kikinda. 10046

Vendéglőbe és étterembe más elfoglaltság miatt **keresek kaucióképes megbízottat** leszámolásra, esetleg teljes felszereléssel eladó Cim a kiadóban 1024

Kis F. adásvétel és zálogintézet Subotica, Trumbičeva (Petőfi) ul. 11. Olcsón eladó ruhák, felsőkabátok, nőiingek, vászonkémény-kák, írógép cirilbetűvel, sülyesztővarrógép, külön-féle illatszerek, kávépötlék, butoradarabok, utazó-bundák, nagyobb mennyi-ségű tiszta gyapjú férfi-női kabátszövet. 8474

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár

Ház eladó, cserépszinde-lyes, azonnal beköltözhe-tő. VI. Praška ul. 18. 10266

Használt 7 kg-os iparvá-gányt megvételre keresek. Cim a kiadóban. 10138

Jókarban levő 8-as és 9-es kötőgép eladó. Kellner Mór Senta, Branka Radičevića ul. 17. 10199

Eladó egy kifogástalan állapotban levő 6 HP ben-zin magánjáró motor kör-fürésszel felszerelve. — Buchner Frigyes, Kula. 10242

265 kat. hold (á 1600 □-öl) I-a szántóföld gazdasági épületekkel és felszereléssel előnyös feltételek mellett szabad kézből el-adó. Közlebbi felvilágo-sítást ad: Szerb Bank r.-t. Pančevo. 10247

KÜLÖNFÉLE

Szépen butorozott szoba a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 10105

Uccal butorozott szoba két fiatallamber részére december 1-re kiadó. V., Trg Kralja Tomislava I. 10237

Kiadó a beltéren egy nagy raktárhelyiség, egy iroda-helyiség és egy külön be-járatu lépcsőházi buto-rozott szoba. Elfoglalhatók azonnal. Bővebbet Schät-fer Róza fűszerüzletében VII, Pašičeva ulica 7.

Butorozott szoba kiadó, Sudarevičeva ul. 14. 10201

Különbejáratu butorozott szoba, konyha és fürdő-szoba használattal kiadó. Cim a kiadóban. 10160

Patkánin patkányirtószet doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a Torontáii Agrárbanknál Veliki-Bečkerekben. 9313

Utlevélek. Közvetítünk az összes államokba való utlevélek beszerzésénél és vizumozásánál. Beszerez-zük az összes létező en-gedélyeket, itt lakhatási engedélyeket az SHS ál-lamban stb. Mindenkinek jót állunk a szolid és biztos munkáért. Nem-zetközi Tudakozó és Bi-zományi Iroda Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 10131

Figyelem! Nyugalmazott ezredes ad felvilágosítá-sokat minden katonai ügy-ben: szorozás, aktív szol-gálat, idegenek felmenté-séről, katonai szolgálati idő megrövidítéséről, fel-mentés a katonai szolgálat alól stb. Egyáltalán min-denki, akinek dolga van katonai hatóságokkal, for-duljon hozzánk. Nemzet-közi tudakozó és bizomá-nyi iroda, Subotica, Kra-lja Aleksandra ul. kilenc szám. 10132

Különbejáratu butorozott szoba a beltéren december 1-re kiadó. I., Sokolska ul. 18. 10240

Elcserélnénk 1 szoba-konyhás lakásunkat disz-úóólhasználattal hasonló-val. Egyévi ingyenes la-kás annak, aki elcserélt. Transport-telep, Szegedi ut. 10260

Uccal száraz pinchehelyi-ség a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 10240

Gummihelyezőt bármilyen nyelven készít Mol-nár József Subotica, Fran-kopanska ulica 25. Meg-rendeléseket a Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Vizsgázott **stabil-gépész**
12 évi gyakorlatú állást változtatna. Malom és téla-gyári üzembn teljes jár-tással bir. Ajánlatokat »BEGA« hirdető, Veliki-Bečkerek továbbít. 10116